

Naročnina
Dnevna izdaja
za tujstvo 25 Din
mesečno 150 Din
polletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 120 Din, za inozemstvo 140 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rekopis se ne vračajo, nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredništva telefon št. 2050, upravnštva št. 2328

SLOVENECE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ceneoglasov
1 stolp, peti vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po 2 D, 50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
p Pri večjem g
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6. Čekovni račun: Ljubljana štev. 10.650 in 10.349 za inzerate, Sarajev št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Austrija izziva

— V nemških listih čitamo se dni izprogram proslave desetletnice koroškega plebiscita. Kljub izrazitemu šovinističnemu značaju sličnih proslav mi tudi proti proslavitvi žalostno znanega početja pangermanstva in njihovih zaveznikov pred desetimi leti ne bi bili protivni. Dokler so take proslave zadeva privatne iniciative po svoji zagrizenosti znanih nemških nacionalnih društev, je pač stvar okusa in uvidevnosti merodajnih faktorjev, do katere meje dopuščajo izlive mržnje in nestrpnosti.

Proslava desetletnice plebiscita pa gre preko teh meja. Uprizarja se pod pokroviteljstvom koroške deželne vlade in kakor je jasno razvidno iz programa svečanosti tudi z odobravanjem in ogromno podporo dunajske vlade. Program teh uradnih svečanosti pa je tak, da naravnost žali dostojanstvo naše države in naroda ter je prirojen tako, da mora izzvati ponos slovenske narodne manjšine v Avstriji. Zato smatramo za svojo dolžnost, proti taki proslavi dvigniti odločen protest ter še bolj odločno in tudi še pravočasno opozoriti našo vladno in vse merodajne činitele na to izzivanje naše države in našega naroda od strani uradnih avstrijskih faktorjev.

Iz programa svečanosti, katerega vsaka ločka je namenjena propagandi v inozemstvu, naj navedemo samo: izda se knjiga o borbah na Koroškem; državni in deželni uradniki imajo na dan proslave prosto; izda se spominski kovani denar dveh šilingov, posebne plebiscitne znamke in dopisnice s posebnim poštним pečatom; razume se, da se izkoristi tudi radio in nemško časopisje vsepovsodi in da najbolj aktivno sodelujeta Heimatsbund in Heimwehr. Na Gosposvetem polju pa bo postavil spomenik »Koroške svobode«. Kako se bo ta program izvajal, sodimo že lahko po nedavnem zloglasnem članku dunajske »Freiheit«, kjer se na najnepriстойnejši in nevilizirani način napada naša država, njeni najvišji državniki, ki je — izgleda — prvi takt te kampanje v zvezi s proslavo plebiscita.

Vse je organizirano tako, da za našo državo na žaljiv način osvežava spomin na borbe na Koroškem. Vse to se dogaja v dobi splošnega stremjenja po pacifikaciji Evrope. Avstrija izziva predvsem nas, ki smo od prevrata dalje ravno napram njej dali dokaze največje širokogrudnosti in reševanju vseh problemov v svrhu mirnega sožitja. Avstrija izziva našo državo neposredno potem, ko so ji jugoslovanski delegati v Haagu odpustili vse reparacije in se mora Avstrija zahvaliti ravno velikodušnemu nastopu naših delegatov, da ji je bila črtana vsa vojna odškodnina. Avstrija kuje spominski dvošiling in razmetuje milijone za izzivanje svojih sosedov v času, ko predsednik njene vlade moleduje in prosi po evropskih prestolcih za milostno odobritev posojila pri Društvu narodov.

Na tako izzivalno proslavo, ki naj se umetnim potom prenese tudi v inozemstvo in katere cilj je — poleg očite žalitve našega naroda — tudi ta, da ponovno servira svetovni javnosti laži o nemškem značaju južne Koroške in da na drugi strani prikrije in opraviči zločinsko preganjanje in zatiranje Slovencev na Koroškem, protivno jasnim odredbam mirovnih pogodb, mora Slovenija odgovoriti tako kakor to dolikuje našemu narodnemu ponosu in v okviru, ki ga očrtava program izdajalnih svečanosti. Dokazati moramo svetovni javnosti, da se takih sredstev poslužujejo samo tisti, ki hočejo opravičiti svojo krivično posest in svoje krivično postopanje. Naša dolžnost je, da razkrinkamo predvsem svetovno igro dunajske vlade v zvezi s koroško deželno vlado ter da obenem svetovni javnosti dokažemo upravičenost protestov proti trpljenju koroških Slovencev.

Na vse to opozarjamo mednarodne organizacije, predvsem pa kongres narodnih manjšin, katerega stalno tajništvo ima svoj sedež na Dunaju in ki neprestano razburja svetovno javnost, če se po njegovem mišljenju kakemu Nemcu skrivi las.

Koroška vlada po desetih letih pogreva borbo za Koroško, ki je mi v interesu splošnega miru in v interesu mirnega sožitja s sosedno Avstrijo kljub upravičenosti naših zahtev nismo hoteli načeti. Če pa to borbo Koroška ponovno začneja, to je, če Avstriji ni do dobrih dosedanjih odnošajev z Jugoslavijo, potem mi to borbo sprejemamo in naj vedo vsi, da jo bomo umeli voditi bolje kakor kedaj.

Kaj pravi Italija o posetu Bethlena

Rim, 14. apr. I. »Tribuna«, ki odeva mnenje ministrstva za zunanje zadeve, piše o posetu grofa Bethlena v Rimu med drugim, da prijateljstvo med Italijo in Madžarsko izvira iz čustva, da imata obe državi skupno usodo in da se bosta, čeprav ne gojita kakšnih fantastičnih sanj o teritorialnih izpremembah, gotovo našli bok ob boku skupaj ob kakršnikoli eventualnosti. Politična in gospodarska okrepitev

Madžarske je v največjem interesu Italije, ki ima z njo enake poglede na probleme tako centralne Evrope kakor Balkana. Na drugi strani vidi Madžarska svojo največjo korist v tem, da se more nasloniti na tako veselo ob Sredozemskem morju, kakor je Italija, ki vrh tega tudi ne obožuje fetišistično mirovnih pogodb in ni a priori proti eventualni reviziji onih določb, ki so najbolj krivične. List konča s sledečimi

besedami: »Le med stabilnimi režimi se je mogoče odkritosrčno sporazumeti in zato se stabilni režimi samo po sebi približujejo drug drugemu, da se med seboj sporazumejo. Ne sme se pozabiti, da sta med vsemi vladami srednje Evrope samo Italija in Madžarska stabilni, ker predstavljata kontinuiteto politikov, programov in načrtov ter del, ki tvorijo najsolidnejše garancijo za vsakega, ki ima z njima posle.«

Premogovna kriza se reši jutri?

Belgrad, 14. apr. k. V železniškem ministstvu se vršijo pogajanja med zastopniki državnih železnic in zastopniki rudarskih podjetnikov radi nabave premoga železnicam in sicer tako glede količine kakor tudi radi cene. Pogajanja so zelo težavna, vendar je danes prišlo med obema stališčema do bistvenega zblizanja.

V kolikor smo poučeni, se je nadejati, da bo prišlo do ugodnega sporazuma morda še v teku jutrišnjega dneva. Ta sporazum je velike važnosti radi tega, ker bodo rudniki takoj nato pričeli lahko s polnim obratom in se bo brezposelnost rudarjev, če že ne popolnoma odstranila, vsekakor pa znatno ublažila.

Načrt novega obrtnega zakona

Belgrad, 14. apr. k. Trgovinsko ministstvo je poslalo vsem zainteresiranim novi načrt zakona o »radnjah«, to je obrtni zakon. Pod ta zakon ne spada kmetijsko, gozdarsko in rudniško delo, dalje svobodni poklici, domača obrt in zadržarstvo. Vsi redni obrtni, ki spadajo pod ta zakon, se delijo v tri skupine: obrtni, za katere se zahteva strokovno znanje, 2. koncesionirane obrti in 3. tiste svobodne obrti, za katere ni potrebno strokovno znanje. Strokovno znanje se zahteva za obrti. Tudi za trgovino se zahteva posebno strokovno spričevalo. Če se kaka obrt vodi na tovarniški podlagi, se strokovno znanje ne zahteva.

Obrtnik lahko preide iz ene obrti v drugo, če položi izpit za drugo obrt. Če pa preide v sorodno obrt, ni potreben izpit. Na koncesijo so vezane tele obrti:

Trgovina z orožjem, gradbena obrt, proizvodnje električne energije, drogerija, dimnikarstvo, zobotehništvo, kinematografi itd. V trgovinah se bo lahko prodajalo samo blago, ki je protokolirano. Dovoljenje za razprodajo izdaja oblastvo prve stopnje, kakor je to že bilo v prečanskih krajih.

Vsi obrtniki morajo stopiti v svoja združenja. Načrt določa, da uživajo domači proizvedli pri državnih nabavah prvenstvo tudi takrat, če so do 10 odstotkov dražji od tujih.

Nov zakon o obrtnih strokov. šolah

Belgrad, 14. apr. k. Poročali smo že, da se je vršila v trgovinskem ministstvu konferenca strokovnjakov, ki razpravljajo o novem zakonu o strokovnih šolah. Trgovinsko ministstvo je tej komisiji predložilo načrt, ki določa:

1. Strokovne obrtne šole, ki bodo pripravljale mojstre raznih strok s poukom. V to šolo se bodo lahko sprejeli tisti, ki so končali splošno obrtno šolo in ki so pomočniki. Prav tako se bodo sprejemali tudi učenci, ki so dokončali dva razreda gimnazije, meščanske ali trgovske šole. Spričevalo o končani strokovni obrtni šoli je enako spričevalo dovršenih 4 razredov srednje šole. Pod gotovimi pogoji lahko učenci, ki so končali to šolo, vstopijo v srednjo tehnično šolo.

2. Industrijska tehnična šola. V njej se bodo izobraževali poslovodje in mojstri raznih strok. Pouk traja tri leta. Vanjo se sprejemajo

učenci, ki so dokončali 4 razrede gimnazije, meščanskih ali trgovskih šol. Spričevalo dovršene industrijske tehnične šole je enako spričevalo 6 razredov srednjih šol.

3. Srednja tehnična šola. Iz te bodo izhajali inženjski pomočniki raznih strok. Izpričevala so enaka maturitetnemu spričevalu srednje šole z osmimi razredi, tako da se tisti, ki so končali srednjo tehnično šolo, lahko vpišejo na tehnično fakulteto. V to šolo se sprejmejo tisti, ki so končali štiri razrede srednje šole. Pouk traja štiri leta.

Industrijska tehnična in srednje tehnična šola bo imela tele oddelke: gradbeni, arhitektonsko-gradbeni, strojno ladjedelski, elektrotehniški, zemljemerski, industrijsko-lesni in industrijsko-kemični. Gojenci teh šol bodo imeli teoretičen pouk in posebne tečaje, razen tega šesttedensko prakso v tovarni. Od države bodo dobili posebne ugodnosti.

Zapuščina pok. patriarha

Belgrad, 14. apr. k. Danes so odprli oporoko pokojnega patriarha Dimitrija. Ugotovilo se je, da znaša patriarhova imovina v nominalni vrednosti 11.014.056 Din. V gotovini 275.000, v zlatu 64 komadov Napoleonov, vložne knjižice pri Hipotekarni banki 605.665, vrednostni papirji: 61 komadov delnic Narodne banke, 5 obveznic 7 odstotnega investicijskega posojila, 20 delnic društva za zrakoplovni promet, 100 delnic PAB, 10.000 obveznic vojne škode v nominalni vrednosti 10.000.000. Nepremičnin nima. Večino premoženja je zapustil dobrodušnim društvom, ostalo svoji rodbini.

Bojkot piva v savski banovini

Zagreb, 14. apr. r. Vse gostilničarske organizacije v Savski banovini so se izjavile popolnoma solidarne s sklepom zagrebških tovarišev, da bodo 25. aprila opoldne nehalo točiti pivo iz karteliranih pivovar in v naši državi, ako do tega roka ne znižajo cen za 200 Din za hl. V tej borbi zagotavljajo gostilničarji, da nimajo pred očmi samo svoje materijalne izgube, marveč tudi interese meščanstva, kmetov, države, banovine in občine.

Ibsenov sin umrl

Freiburg, 14. aprila. n. Na tukajšnji kirurški kliniki je po težki operaciji umrl 71 let star Sigurd Ibsen, sin Henrika Ibsena. Sigurd Ibsen je bil od 1903—1905 norveški ministrski predsednik.

Trgovinska pogodba med Anglijo in Rusijo

Moskva, 14. aprila. r. Agencija Tass javlja, da je sovjetski poslanik v Londonu Sokolnikov dosegel sporazum z britanskim zunanjim ministrom Hendersonom v vseh glavnih vprašanjih, ki se nanašajo na sklenitev angleško-sovjetske provizorne trgovinske pogodbe. Ta pogodba bo temelj končno veljavni trgovinski pogodbi, ki se bo najbrž sklenila letos. Po tem sporazumu bo sovjetska vlada ponovno obnovila svoje trgovinsko zastopstvo v Londonu.

Važna železniška zveza

Bukarešta, 14. aprila. r. Parlament je odobril železniško konvencijo s Češkoslovaško in Poljsko. Po tej konvenciji se otvori železniška proga Černovice—Maru—Bukarešta. Ta proga gre iz Češkoslovaške preko Poljske in Rumunske. Otvorila se bo 25. aprila na slaven način ob navzočnosti rumunskega, češkoslovaškega in poljskega prometnega ministra. Z otvoritvijo te proge dobiva Češkoslovaška in Poljska neposredno zvezo s Črnim morjem. Razen tega namerava rumunska vlada proglasiti Galac za svobodno luko.

Veletatvine umetnin

Berlin, 14. aprila. AA. Policija je zasegla v neki antikvarnici 250 črtežev in grafičnih del, ki so bila ukradena iz madridskega muzeja. Med ukradenimi umetninami je 55 Rembrandtovih, 50 Dürerjevih in 5 van Dykovih. Policija skuša dognati krivce.

Grof Bethlen v Rimu

Rim, 14. apr. r. V soboto popoldne je papež sprejel grofa Bethlena. Nato pa je bil pri državnem tajniku Paccelliju. Rimski tisk naglašja, da se je v avdienci dotaknil vprašanja razmejitve madžarskih škofij.

Rim, 14. aprila. AA. Predsednik madžarske vlade grof Bethlen je obiskal nove izkopnine, ki so ga zadivile. Nato je prisostvoval kosilu, ki mu ga je priredil madžarski poslanik v Vatikanu.

Makendonstvujoči še vedno nevarni

London, 14. apr. n. »Times« pišejo glede aretacij v Bolgariji, da še ni gotovo, ali se bo makedonska revolucionarna organizacija podvrgla. Nevarnost makedonskega pokreta, ki je v vojni pognal Bolgarijo na stran osrednjih držav, še ni izginila. Vendar je upati, da bo bolgarska vlada znala doseči postavljeni cilj!

Proslava stoletnice Grčije

Atene, 14. apr. n. V Missolongih se je proslavila večer stoletnica zgodovinskega izpada iz trdnjave, ko so mesto oblegali Turki. Venizelos je v svojem govoru poudarjal miroljubni duh sedanje Grčije, ki rešuje mirnim potom vsa sporna vprašanja s Turčijo. Izpad iz obleganega Missolongija je bilo najodličnejše dejanje grške osvobodilne revolucije.

Stimson o londonski konferenci

London, 14. aprila. AA. Dela odbora za re dakcijo sporazuma na pomorski razorožitveni konferenci so v soboto in v nedeljo zelo napredovala. Ker pa ima redakcijski odbor rešiti več težkih vprašanj, dvomijo, da bo pogodba sestavljena do četrta in pripravljena za podpis, kakor je bilo prvotno javljeno. Ker so pred durmi velikonočni prazniki, bo pogodba podpisana najbrže prihodnji terek.

Načelnik ameriške delegacije Stimson je govoril snoči po radiju ameriškim poslušalcem o delu, ki ga je izvršila konferenca. Stimson je v svojem govoru naglasil, da je bil glavni cilj konference razširiti princip razorožitve na vse vrste vojnih ladij in dopolniti delo washingtonske in ženevske konference. Kar se tiče Zedinjenih držav, Anglije in Japonske, je bil ta cilj dosežen. S tem da se je ustavilo tekmovanje in obnovilo medsebojno zaupanje, je bil storjen s sporazumom na konferenci velik korak naprej v gibanju za svetovni mir. Znižanje stroškov je bilo posledica prvega cilja. Nato je Stimson primerjal uspeh sedanje konference z neuspelo ženevsko razorožitveno konferenco.

Pred predložitvijo angleškega proračuna

London, 14. apr. AA. Danes popoldne bo govoril angleški zakladni minister Snowden drugi o proračunu, odkar je minister. O podrobnostih proračuna se je varovala najstrožja tajnost, vključ velikemu zanimanju, ki vlada za letošnji proračun.

Zaradi večjih izdatkov za socialno zakonodajo bo Snowden zahteval povišanje davkov za 40 milijonov funtov šterlingov, da se spravi novi proračun v ravnotežje.

Davi se je sestal ministrski svet, na katerem je poročal Snowden o svojih predlogih. Kakor pričakujejo, bo govoril Snowden danes popoldne v spodnji zbornici o proračunu dve uri. Drugi govori bodo kratki. V četrtek bo zbornica za velikonočne praznike odgojena. Proračunska debata se bo nadaljevala po veliki noči.

21 rudarjev v S. A. ubitih

Pariz, 14. apr. AA. Po poročilu iz Takonyja v državi Washington se je v tankajšnjem rudniku pripetila težka nesreča. Plini so eksplodirali, 21 rudarjev je bilo ubitih.

Arthur Holitscher:

Zupan iz Kalkute o Gandiji in indskem gibanju

Zupan iz Kalkute, Sen-Gupta, je eden najizrazitejših borec za neodvisnost Indije. Njegovo ime je bilo v poslednjem času večkrat imenovano, zlasti, ko so ga Angleži radi agitacije za neodvisnost zaprli.

Praden govorim o županu iz Kalkute, g. Sen-Gupti, s katerim sem se dolgo časa razgovarjal pred mojim odhodom iz Indije, bi rad navedel nekaj misli rektorja hinduške univerze v Benaresu, učenega profesorja Dhruwa. Z veliko ljubeznivostjo me je sprejel. Pokazal sem na množico dijakov, ki se je sprehajala po veličastnem dvorišču univerze in se živahno razgovarjala, ter ga vprašal, kak vpliv imajo Gandijeve ideje na ta mladi indski naraščaj in splošno, kakšen odziv najde Gandi pri indskem izobraženstvu. Rektor, ki nosi belo čepico, kar je znak, da je bil radi nacionalističnega gibanja že zaprt od Angležev, mi je prijazno odgovoril:

»Trebja je vedeti, da zahtevajo velikanske ideje Gandijeve silno voljo in odpoved. Vpliv Gandija na inteligenčno mladino je gotovo silno velik. Toda tej mladini manjka zmisel za žrtve, če se pa vendar vzbudi, potem ji manjka vztrajnosti, da bi do konca in v vseh posledicah šla za zastavljenim ciljem.«

»Osebnost Gandija,« je dodal profesor, »ima predvsem ogromen vpliv na preproste ljudske mase. Njegova avtoriteta med narodom je tako močna, da je nedotakljiva. Ljudstvo ga smatra za vzvišeno nadzemsko bitje: narod vidi v njem največjega svetnika indske zgodovine. Vse to pa zato, ker je njegov osebni zgled tako velik in lep. Nobena stvar ne vpliva tako na ljudi, kakor zatajevanje, asceza. Ravno Gandijevo čisto in spokorno življenje je tista tajna sila, ki predstavlja največjo moralno moč indskega gibanja. On je osvobodil skrite sile Indije. Danes se tudi v najnižjih kastah naroda obravnavajo vprašanja, o katerih pred nekaj leti še ni imel nihče niti pojma. Gandijeve ideje so vržene med narod, kjer polagoma dozorevajo. Proti svoji volji je Gandi danes v Indiji tudi verski voditelj naroda in zgodovinska njegova zasluga bo ostala, da je ta svoj moralni vpliv, ki ga ima na ljudstvo, razumel prenesti tudi na politično polje.«

Kalkutskega župana Sen-Gupto smatrajo v splošnem za enega najbolj izrazitih narodnih voditeljev in sodelavcev Gandija. V njem sem poznal izredno zanimiv indski tip še mladega in jako razboritega borca za narodno neodvisnost. Vzgojen je evropsko. Postal je doktor prava na cambridški univerzi in kakor večina voditeljev indskega nacionalističnega gibanja, se je v domovini posvetil advokaturi. Spreten in zvihačen je kakor kača (golobjo ponižnost je pripustil svetu Gandiju, po čigar osebnem posredovanju je tudi postal kalkutski župan). Ko sem ga obiskal v njegovi pisarni, je pravkar prišel s sodišča, elegantno napravljen, čisto kot kak Evropec. Že prej sem ga večkrat videl, tako na pr. na pokrajinskem kongresu v Bengalesu, kjer pa je nosil hinduško narodno nošo. Sicer mu pa indska obleka prav tako elegantno pristaja kakor evropski frak ali pa uniforma sportnika-avtomobilista.

Že takoj v začetku najinega razgovora je zelo energično poudaril, da nacionalistično gibanje v Indiji nima nič skupnega z metanjem bomb in streljanjem z revolverji. Nato sem mu jaz navedel Machiavellijev izrek, da so samo oboroženi preroki uspeli, nakar se je njegov dobrodušen, temen obraz razsvetlil, kakor da hoče reči: Ta misel je dobra, treba si jo je zapomniti.

Sen-Gupta je prepričan, da bo nacionalistično gibanje, ki ima že sedaj večino v revolucionarnem središču Indije, to je v provinci Bengales, se skoraj razširilo tudi na vsaj šest sosednjih provinc. Popolnoma je prepričan, da se bo Kitajska prej otesla jerobstva tujece kakor pa Indija. Sen-Gupti se verska razlika med Hindu in mohamedanci ne zdi nobena resna ovira za osvobodilno gibanje. Tako na pr. je v Bengali po statistiki med nacionalisti vpisanih dve tretjini mohamedancev. V tej točki se je Sen-Gupta bistveno razlikoval od rektorja Dhruwa v Benaresu, ki mi je pravil, da je baš razlika med Hindu in mohamedanci ena glavnih ovir nacionalističnega pokreta. Hindu in mohamedanci da se le slabo med seboj razumejo, kajti vera Hindov je komplicirana in vzvišena, medtem ko islam ne pozna drugega kot le nekaj primitivnih zakonov. Pač pa mi je Sen-Gupta pripovedoval, da Angleži netiljo namenoma nasprotstvo med Hindu in mohamedanci in nočejo, da bi prišlo do trajne zastopnosti. Oni pač slede načelu: razdvajaj in vladaj!

Zanimal sem se za gospodarski položaj dežele. Župan mi je pravil, da je v velikih mestih, kakor so Kalkuta, Bombay, Madras strašno revščina, da so delavci jako slabo plačani in da so pogostne stavke delavstva. Zato sem se zanimal, če indsko nacionalistično gibanje ne bo morda zavzelo sčasoma razrednobojnega gibanja, nekaj podobnega, kar se je pod boljševizmom izvršilo v Rusiji. Župan je moje vprašanje odločno zanikal. Gandijevo gibanje ostane prej ko slej izključno nacionalistično gibanje, ki naj zajame vse stanovne. Čeprav bi se narod trenutno osvobodil angleškega kapitala, bi takoj brez dvoma zapadel grabožljivosti domačih knezov, ki še bolj nesocialno in krivično postopajo z ljudmi, kot pa angleški kapitalizem. Kadar pa bodo Indci na svoji zemlji svoji gospodarji, potem bodo že tudi skrbeli, da bo zemlja last tistega, ki jo obdeluje in da bo delavec žl sadove svojega truda.

V času, ko sem bil v Indiji, sta zlasti dve vprašanji vzbujali največje zanimanje voditeljev: 1. Ali je Indija kot narodna enota zmož-

London, 14. aprila. AA. »Evening News« priobčuje danes poročilo svojega indijskega dopisnika, ki pravi, da je bila včerajšnja nedelja zadnji dan tedna neposlušnosti. Vlada pričakuje, da bodo indijska oblastva postopno izvajala čedalje ostrejšo ukrepe proti Gandijevemu pokretu. Minister za kolonije je pozval indijska oblastva, naj odsej strogo izvajajo zakone. Posledica tega bo, da bo Gandi aretiran. Indijski podkralj amatra, da bo ta dogodek nekaj časa sicer ojačil Gandijev pokret, da pa bo gibanje potem splahnelo.

Pariz, 14. aprila. AA. »Havas« poroča iz Kalkute, da je policija prišla 5 dijakov, ki so na ulicah čitali prevratne članke.

Pariz, 14. aprila. AA. »Havas« poroča iz New Delhija, da je prišlo v okolici Bombaya

Nemški državni zbor sprejel finančni zakon

Večina ima 3—4 glasov — Po pomoči sprejeti zakoni — Državni zbor gre na velikonočne počitnice

Berlin, 14. apr. n. Nemški državni zbor se je danes rešil grozečega razpusta s prav neznačno večino v prilog Brünigovega kabineta. Pri glasovanju o davku na pivo in o prometnem davku je znašala večina komaj štiri glasove, pri davku na mineralne vode pa celo samo za tri glasove. S tako neznačno večino se bodo uveljavili novi davčni viri, katere rabi vlada za sanacijo državnih blagajin že od 1. maja 1930 dalje. Vladi se je to delo posrečilo po večtedenski ostri politični napeetosti in samo z grožnjo, da bo razpustila nemški državni zbor in se poslužila paragrafa o diktaturi. Nemški državni zbor je bil takoj odgođen do 2. maja.

Seja sama je bila zelo napeta. Debata se je namenoma zavlačevala, da bi vse parlamentarne frakcije lahko še povečale število svojih glasov z zadnjimi vlaki, s katerimi bi imeli priti zakasneli poslanci. Ob splošni napeetosti se je popoldne ob 2 začelo glasovanje, in sicer najprej o nekem postranskem social-

do spopada med kršitelji solnega zakona in policijo, ki je razbila posodo za pridobivanje soli. Nekoliko oseb je bilo težko ranjenih.

London, 14. aprila. n. Predsednik indijskega narodnega kongresa, Javahal Nehru je bil danes aretiran v Alahabadu. Radi kršenja solnega monopola je bil takoj obsojen na šest mesecev zapora.

London, 14. aprila. n. Kot simbol za bojko inozemskega blaga so bile včeraj v Madrasu, Calicutu, Ballaryju in Coimbatoreju zažgane velike množine inozemskega bombažnega blaga.

London, 14. aprila. n. Včerajšnje ogromne manifestacije na obali pri Bambayu ob zaključku Gandijevoga narodnega tedna, pri čemer je tisoče ljudi vzelo s seboj morsko vodo, da z izhlapevanjem pridobiva sol, so potekle brez incidentov.

no-demokratskem spreminjevalnem predlogu. Potem pa se je začela komunistična obstrukcija. Pri vsakem manj važnem predlogu so zahtevali komunisti polmensko glasovanje, kar je vsakokrat trajalo četrt ure več. V splošno presenečenje se je nenadoma dognalo, da se je v zmešnjavi nekaj sprejelo, ne da bi vedeli poslanci, za kaj je šlo. Sprejeta je bila namreč ona določba agrarnega zakona, da so agrarne carine in davčne predloge med seboj v neločljivi zvezi, kar je Hugenbergovo krilo nemških nacionalcev najodločneje pobijalo. Ta določba je bila sprejeta z glasovi vseh nemških nacionalcev in narodnih socialistov, in sicer z navadnim in ne polmenskim glasovanjem. Tudi pri glasovanju o davku na pivo je bilo presenečenje. Bavarska kmečka zveza, ki je bila v drugem čitanju glasovala proti temu davku, je namreč pri glasovanju oddala glasovnice za ta davek. Sedaj je tudi za druge zakone zagotovljena večina za vlado.

Strašno neurje v hrvatskem Zagorju

Zagreb, 14. apr. r. Nad Hrvatskim Zagorjem je vladalo danes dopoldne strašno neurje, ki je prizadejalo ogromno škodo. Podrobnosti še niso znane. V občini Dolnja Stubica

je bil okrog pol 10 pravi ciklon, ki je razdrl nad 50 streh. Škoda je velika. Veliko škodo je ciklon prizadejal tudi v Oroslavu in Gornji Slatini. V Oroslavu je poškodovana streha tovarne.

Smrtna nesreča v dvigalu

Ljubljana, 14. aprila.

V palačo Pokojninskega zavoda v Pražakovi ulici je prišel sinoči okrog 9. ure uslužbenec tvrdke Stegu in drug Kikindaj Jože, stanujoč v Rožni ulici. Imel je nalogo popraviti dvigalo. Odšel je takoj na streho, da bi poiskal mesto, kjer bi se lotil popravila. Streha palače je ravna, poleg dvigala pa se nahaja skozi vsa nadstropja odprtina, dvakrat 1 meter, ki daje svetlobo dvigalu. Ob tej odprtini je na strehi

sicer 60 cm visoka ograja, ki je pa Kikindaj najbrže ni videl, se spodtaknil ob njo, ter padel v odprtino na tla. Razbil si je lobanjo in polomil ude. Bil je takoj mrtev. Rešilni oddelek je bil takoj na mestu, vendar mu ni bilo treba nastopiti, ker so počakali policijske komisije, da ugotovi dejanski stan. Podjetja ne zadene nikakr krivda, nesrečo je pripisovati zgolj preveliki hitri, s katero se je hotel pokojni Kikindaj lotiti popravila.

V obrambo maršala Focha

Pariz, 14. apr. AA. Tukajšnji »Excelsior« in »Nation«, ki izhajata v Buenos Airesu, priobčujeta vsakih 14 dni po en članek Poincareja. V zadnjem članku se Poincare dotika spominov pokojnega Clemenceauja v zvezi z maršalom Fochom in veli, da piše o pokojnem Clemenceauju brez mržnje kot o svojem političnem nasprotniku, mora pa se diviti njegovemu patriotizmu. Navzlic temu pa mora, pravi Poincare, ugotoviti, da Foch ni bil tak, kakor ga slika Clemenceau in da je bil v resnici discipliniran vojščak, ki ni ravnal iz osebnih pobud. Foch je bil skromen, vendar je znal v odločilnih momentih uveljaviti svojo voljo. Clemenceau zamerja Fochu, da je hotel ob Reni zgraditi vojaško mejo Francije, isto, kar je predlagal tudi Clemenceau na mirovni konferenci, kjer pa ni uspel. Zato se Poincare čudi zadevnim trditvam v Clemenceaujevih spominih.

Anglija Suda-na ne izprazni

London, 14. apr. n. Kakor poroča »Daily Mail«, je v angleško-egiptskih pogajanjih nastala težka kriza. Egipska delegacija zahteva, da Anglija umakne svoje čete iz Sudana in da se imenuje egipski namestnik angleškega generalnega guvernerja, v kar pa Anglija absolutno ne bo privohila.

na, da se sama vlada? Ali je pri Indcih dovolj razvit čut odgovornosti, da bodo znali svojo domovino braniti pred tujim sovražnikom? Ali bodo sposobni, da vzdrže mir v notranjosti? In še težje vprašanje: Ali bo nacionalistična ideja in narodni dobrobit močnejši, kakor pa je razlika in nasprotstvo med posameznimi stanov? Ali je mogoče, da bodo zlasti nižje plasti spoštovale zakone, ki si jih narod sam postavi? Skratka, ali ima Hindu dovolj zmisla za organizacijo, da bi vodil in ohranil narodnostno državo? Drugo vprašanje: se nagaša na taktiko, ki naj jo sledi osvobodilno gibanje. Ali naj se nadaljuje s taktiko nesodelovanja (non cooperation) in neoboroženega odpora proti Angležem, ali pa naj se izda navodilo, da naj se nacionalistična inteligenca vrine v vse javne službe, da si s svojo številčnostjo osvoji dr-

žavni aparat. Gandi se je, kakor znano, odločil za prvo taktiko (non cooperation) in celo pozval vse indsko uradništvo, da se odpove svojim službam in tako privede javno upravo v razsulo.

Vodstvo gibanja je v zadnjem času prešlo v roke mladine, ki je silno navdušena, verna in pozitivnega duha, toda nekoliko preveč fantastična in preevropsko zgojena. Za sedaj vse gibanje črpa svoje skrivne sile iz globokega vrelca, ki je Gandi. Ljudstvo posluša druge voditelje le tedaj, ako ve, da so v stiku in v zvezi z Gandijem. Gandijevo gibanje na splošno inteligence ni zajelo, ki je skeptična in materialistična kakor povsod. Toda sledi mu ljudstvo, ki je še zmožno idealizma in ki v svojem velikem voditelju zrc preroka in nositelja boljše narodne bodočnosti.

Delovanje PAB

Belgrad, 14. aprila. AA. Upravni odbor Privilegirane agrarne banke je imel danes sejo pod predsedništvom g. dr. B. Markovića. Na seji se je referiralo o poslih banke in razdelitvi posojil ter njihovi vrnitvi ter o dovoljevanju posojil po teritorijih. Konstatirano je bilo, da so sredstva banke absorbirana in da potrebuje banka kredit za nadaljevanje svoje akcije. Z zadovoljstvom je upravi odbor vzel na znanje poročilo predsednika dr. Markovića, da je Narodna banka odobrila Privilegirani agrarni banki kredit v znesku 200 milijonov Din po 4% obrestih letno. Nadalje se je razpravljalo o kreditiranju proizvodnje maka v južni Srbiji. Razvila se je dolga diskusija o tem vprašanju ter sklenilo, da se za zdaj da 20 milijonov dinarjev kredita za potrebe proizvajalcev maka v južni Srbiji in to potom zadržnih organizacij.

Zemun dobi poljedelsko fakulteto

Belgrad, 14. aprila. AA. Minister za zgradbe je odobril danes revidirani predračun za zgradbo poslopja poljedelske fakultete v Zemunu v znesku 6,051.836.12 Din ter revidirani predračun za zgraditev vzorne in selekcijske postaje poleg imenovane fakultete v Zemunu v znesku 1,642.000 Din s tem, da se razpiše licitacija za gradnjo v skrajšanem roku 20 dni.

Mamut v Jugoslaviji

Subotica, 14. apr. r. Blizu vasi Pivnica so pri kopanju odkrili kosti. Ugotovilo se je, da izvirajo te kosti iz diluvialne dobe in da pripadajo mamutu. Zdi se, da je ta žival tu poginila. Prednji zobje merijo v premeru 25—30 cm.

Planet ali komet?

Newyork, 14. apr. n. Zvezdarci Howard in Mount Wilson ter direktor Lowelovega observatorija dr. Slipher javljajo, da je enomesečno opazovanje novo odkritega planeta dovedlo do dvoma, ali je to nov planet ali pa samo komet.

Caristična zaro'a?

London, 14. apr. n. »Daily Herald« poroča, da obstoja v Angliji ruska zarota, ki skuša ujeti sovjetske uradnike, jih pridržati za talce in v Rusiji vzpostaviti carski režim. V Londonu se tajno snuje ruska caristična armada.

Belgrajske vesti

Belgrad, 15. apr. AA. Ministrstvo za notranje zadeve je s sklepom J. B. št. 10.205 z dne 10. aprila prepovedalo uvoz in razširjanje v naši državi laškega koledarja »L'altra sponda«, ki je izšel pri »Societa Dalmata« v Trstu, ker vsebina tega koledarja žali našo državo.

Belgrad, 14. apr. k. Danes dopoldne je izvršil samoumor lastnik belgrajskih kino-podjetij »Lukso« in »Narkipo« Miloš Slavković.

Belgrad, 14. apr. k. Sem je prispel naš poslanik v Rimu Rakić.

Zagrebske vesti

Zagreb, 14. apr. r. »Novi izseljenik« prinaša vest, da je glavni odbor hrvatske katoliške zajednice v Gary v državi Indijanov v USA sklenil napraviti izlet čimvečjega števila svojih članov na evharistični kongres v Zagreb. Istočasno se bo namreč v Zagrebu položil temeljni kamen domu severnoameriških Hrvatov, ki ga gradi »Hrvatski Radiša«.

Zagreb, 14. apr. r. Danes se je zaključil zagrebski velesajem, ki ga je obiskalo okrog 40 tisoč oseb. Na sejmu je bilo prodanih 160 avtomobilov in sicer znamke Fiat 31, Perl 25, Mercedes 15.

Split, 14. apr. r. V Split je prišel kitajski zdravnik dr. Čen Li, šef-zdravnik neke kitajske province. V naši državi bo proučil zdravstvene ustanove.

Ostale vesti

Cardiff, 14. aprila. AA. Pri Cardiffu se je utrgal velikanski zemeljski plaz, okrog 1 milijon ton zemlje. Plaz je zasul premogovnik v Newtregaru in blokiral železniško progo in cesto v Abertyssweg.

Varšava, 14. apr. AA. »Pate« poroča: Včeraj je minister za industrijo in trgovino Pijatovski odpotoval s svojo rodbino na večtedenski odhiti v Jugoslavijo.

Atene, 14. apr. AA. Ker Grčija ne proizvaja dovolj alkohola za svoje industrijske potrebe, ga mora uvažati. Leta 1929 je Grčija največ alkohola uvozila iz sovjetske Rusije, slede Madžarska in Francija.

Friedrichshafen, 14. apr. AA. Zrakoplov Groi Zeppelin bo danes popoldne odletel v Španijo, odkoder se vrne v sredo.

London, 14. aprila. AA. Prispelo je veliko naročil za prevoz blaga in zavojev po zrakovu R 100, ki bo imel meseca maja poizkusno vožnjo v Kanado. Ker bo ta polet oficijelnega poizkusnega značaja, se pošta ne bo sprejemala.

Sportne vesti

Pariz, 14. apr. AA. V šestdnevni kolesarski dirki je zmagal francoski par Pelissier in Blanchouet.

Budimpešta, 14. apr. AA. Pri včerajšnjih motociklističnih dirkah je dosegel prvo mesto v kategoriji 175 cm³ Zagrebčan Uroš, z povprečno hitrostjo 96,7 km na uro. V kategoriji 500 cm³ je prišel na tretje mesto Zagrebčan Strban s 113,8 km na uro.

Dunajska vremenska napoved. Oblačno. Deževno. Hladno. Vetrovno.

35.000 stradajočih

Teško stanje popolnoma obubožanih rudarjev TPD

Obseg krize moremo razumeti, če si predložimo sledeče: V vseh rudnikih Trboveljske premogokopne družbe je zaposlenih okoli 9000 rudarjev. Ti imajo okoli 35.000 svojcev (žen in otrok).

Radi praznovanja je delalo teh 9000 rudarjev v mesecu februarju mesto 24 dni, le 19 dni. Izpadek na zaslužku za teh pet dni znaša Din 1.800.000.

V mesecu marcu so delali rudarji mesto 26 dni, le 18 dni. Počivali so torej 8 dni. Skupna izguba na zaslužku znaša Din 2.800.000.

V mesecu aprilu se dela le po dva dni v tednu. Tedensko izgubijo na zaslužku po Din 1 milijon 440.000. V rudniku Hrastnik delo od 1. aprila dalje sploh počiva. V tem rudniku je zaposlenih pri normalnih razmerah okoli 1200 rudarjev.

Te številke dovolj jasno in glasno govorijo, da ni to stanje samo kriza, ampak katastrofa. Rudarji za silo shajajo komaj takrat, ko se dela redno in stalno. Le najboljše plačani ter nekateri profesionalisti so v položaju, da se morejo ponasati s skromnimi prihranki, velik, največji del živi pa iz rok v usta. Životari.

Izpadi na zaslužku gredo v visoke milijone. Na kakšen način naj se krijejo? To vprašanje si zastavljajo v prvi vrsti seveda tisoči rudarjev in še višji tisoči njihovih otrok.

To vprašanje si mora pa postaviti tudi naše gospodarstvo kajti radi izpadka toliko milijonov dinarjev ne trpi le konsument, ampak tudi producent in posredovalec med obema.

Kriza je toliko, da jo je mogoče rešiti le s sodelovanjem vseh slojev. Kajti rudarji nimajo nikakršnih fondov za pomoč v slučaju brezposelnosti.

Naša socialna zakonodaja ima ta nedostatek, da je napravila pri rudarjih izjemo, ko je takorekoč iztrgala okoli 60.000 rudarjev iz skupnosti z ostalimi delavci, ki so združeni v splošnem zavarovanju in plačujejo gotove prispevke za borze dela, da dobe saj v prvi sili potrebno podporo.

To misel je poudarilo tudi centralno tajništvo delavskih zbornic v Belgradu in spomenici, ki jo je izročilo ministrskemu predsedniku g. gen. Živkoviću. Poleg tega je še poudarilo, da ne nosijo rudarji na tej katastrofi nikake krivde, zlasti, ker se ne morejo vmešavati v spore med TPD in ministrstvom za promet.

Radi tega bi bilo potrebno brezposojno in takoj osnovati pomožne odbore pod vodstvom banke uprave dravske banovine. Člani tega odbora naj bi bile tudi delavske in poslovdavske zbornice ter delavske organizacije. Temu odboru bi morala postaviti država na razpolago potrebna in dovoljna sredstva, da more rešiti življenje rudarjem in njihovim rodbinam. Enako bi bilo treba zaščititi rudarje pred deložacijami iz rudniških stanovanj.

Centralno tajništvo opozarja g. ministrskega predsednika tudi na nevarnost, da bi skušala TPD prevažiti morebitno diferenco med znižano ceno premoga na rudarje s tem, da bi jim znižala plače. Radi tega prosim centralno upravo, da bi nudila rudarjem tudi v tem pogledu polno oporo.

Ker so vsa oblastva točno poučena o teh katastrofalnih razmerah, upamo, da bo našla ta spomenica blagodejni odmev.

Zelimo pa, da bi se tudi naša javnost zbudila iz dosedanje pasivnosti in priskočila na pomoč v tej ali oni obliki.

Svarilo izseljencem v Kanado

Močna in huda izseljeniška bolezen se je prišla v zadnje mesecu naših mož, fantov in tudi deklet. Hoteli so, kakor nekateri v prejšnjih letih, v Kanado. Tam so pa vrata našim izseljencem radi vladajoče brezposelnosti skoro docela zaprta in radi tega je prišlo samo nekaj izseljevanja željnih na vrsto. Predvsem je odšlo nekaj od nemških farmarjev naročenih Nemcem in nemško govorečih ljudi, nikakor pa ne v tistem obsegu, kakor prejšnja leta. Slovencev je prišlo prav malo na vrsto. Ker nočejo ostati pri slabem zaslužku, jih na farmah niso pozeleli. To je za izseljevanje pripravljene iz slovenskih vrst še bolj spravilo iz ravnotežja. Strast izseljevanja se je stopnjevala. Nekateri so obljubovali agentom mastne nagrade, če jih spravijo tja. Svarila izseljenškega nadzornika so lahkomišelnosti reveži zavračali, češ v Kanadi je le dobro, zato sili vse tja.

Neki kočevski rodoljub, ki je opazoval izseljeniško bolezen svojih rojakov, je čutil potrebno objaviti v kočevskem listu z dne 1. apr. t. l. glede izseljevanja v Kanado po uvodnih besedah sledeče svarilo:

»Vas od izseljeniške bolezni okužene, ki ste še doma in ki imate že takozvana garantirna pisma, prašam sledeče:

Poznate koga, ki se je v preteklem letu izselil in ki je tukaj pred odhodom izposojeni denar za potne stroške že zaslužil in vrnil?

Ali ste prepričani, da so izseljenci preteklega leta s svojo usodo zadovoljni?

Je li vam znano, da se je katero dekle kmalu potem, ko je dospelo v Kanado, tam poročilo in svoje dolgovce za kritje potnih stroškov poravnalo?

Ali ste slišali, kaj so v zadnjih dneh iz Kanade vrnili se reki: da v Kanadi nobeden ne bo obagatel in da so se radi zelo neugodnih tamošnjih razmer vrnili v domovino, kjer hočejo sedaj pridno delati in varčevati.

Ali ste prepričani o tem, da je tisto hvalisanje iz Kanade resnično?

Iz vsega tega sledi, da se mora vsakemu Kanado odsvetovati!

To kočevskim Nemcem namenjeno svarilo naj velja v še večji meri tudi za Slovence, katerih položaj je v Kanadi radi neznanja jezikov še manj ugoden kakor Kočevjarjev.

Slovinci niti garantnih pismem za Kanado niso dobili, plačali so pa v velikem številu are po 500 Din. To aro naj zahtevajo v celoti nazaj in naj se poprimajo koristnejše misli kakor je izseljevanje v Kanado.

Belokrajinski kotichek

Naša pošta. V zadevi pisma, ki se je bralo v belokrajanskem kotichek, ne zadene metliške pošte nobena krivda, pač pa je treba iskati krivca v smeri proti Karlovcu.

Zopet ferije. Ministrska odredba določa velikonočne počitnice od 17. do 27. aprila. Pri nas pa so dovoljene počitnice samo do 23. aprila. Vsekakor zanimivo in čudno. Obveljala bo menda vendarle ministristva.

Učinki mestnih uvoznin

Ježica, 14. aprila.

Novi ljubljanski proračun vsebuje nekaj določb, ki v svojih posledicah prav živo in bridko zadevajo zlasti prebivalce okoliških kmetijskih občin. Prizadete so posebno mlekarice iz bližnje in daljne okolice. Od vsakega litra v mesto uvoženega mleka mora zdaj mlekarica na meji mestne občine, to je na mitnici, plačati 10 par. Od vozička zahtevajo organi na mitnicah še posebej po 2 Din vsakokrat.

Srednja množina mleka, ki ga vsaka mlekarica dnevno uvozi v Ljubljano, znaša 25 do 30 litrov. Z drugimi besedami: vsaka mlekarica plača dnevno v blagajno mestne občine Ljubljanske kar 4 do 5 Din. Na mesec to zneso 120 do 150 Din — in to res ni malenkost. Saj je znano, da se reja krav molznic po veliki večini kmetovalcem že doslej ni izplačala. Z novo uvedeno mestno uvoznino se režija spet znatno podraži. Čisto gotovo je, da bodo morali vsled tega kmetovalci cene mleku povišati.

Se hujše je z drugimi poljskimi pridelki. Zgodilo se je zadnjo soboto v nekoliko primerih, da so morali oni, ki so peljali v mesto na trg po nekoliko žakljev krompirja, plačati za uvoz na mitnici po 80 do 100 Din. Na trgu niso pradalci niti kile krompirja, vsega so peljali nazaj domov, toda na mitnici jim seveda niso povrnili ničesar. Vzemimo, da pelje kmet dvakrat ali trikrat določeno množino blaga na trg v Ljubljano, vsakokrat plača na mitnici svojih 100 Din, ne proda ničesar — in tako se je lepo znebil s trdom pridobitljivih treh stotakov, krompir pa mu lepo kljub temu gnije doma v shrambi... Prav isto velja za vse druge pridelke. Kmetje pravijo: že zdaj ni bilo nič, zdaj je še manj ko nič! Pa je to res: že zdaj beremo in slišimo vsepovsod, da se kmetija ne izplača več, kako naj se pa izplača še zanjaprej?

Kaj bo posledica teh uvoznin? Prvič to, da se bodo cene vseh v Ljubljano pripeljanih živil občutno dvignile. Ali naj bo morda kmet iz okolice tisti, ki bo vzdrževal mestni proračun? Gotovo se bo tudi zmanjšal dovoz na ljubljanski trg. Če iz tega dejstva se bodo cene same od sebe dvignile, ko bo nastopil primer, da bo povpraševanje večje ko ponudba. Manjši dovoz v mesto pa bodo občutili tudi vsi ljubljanski trgovci in obrtniki, ker če kmeta ni v Ljubljano, je jasno, da tam tudi kupiti ničesar ne more.

Navajamo za primer in dokaz, kako krivično se pobira ta uvoznina od kmetov, dejstvo, da so uvoznine oproščeni vsi predmeti, ki jih trgovski potniki uvozijo pa spet izvozijo iz mesta (ali obratno), od kmeta pa se zahteva in pobira uvoznina od vsakega krompirčka, pa če ga v mestu proda ali pa ne. Kmetje iz okolice trdno upajo, da bodo krivičnost tega uvideli tudi mestni gospodje sami.

Na razvalinah rodbinskega življenja

Mož, ki je obtožen, da je zastrupil ženo.

Maribor, 14. aprila.

Pretrsljiva je zgodba, katere je bila danes predmet razprave pred senatom petorice. Dne 11. septembra 1929 je umrla v Bebrovniku pri Ormožu v starosti 43 let viničarjeva žena Ana Zimmermannova. V zvezi z njeno smrtjo so se med sedmi in okoličani jele razširjati tajinstvene govorice, češ da je pokojnico zastrupil njen mož Ivan Zimmermann. Radi tega so orožniki Zimmermanna aretirali ter ga prepeljali v ormoške, pozneje pa v tukajšnje sodne zapore. Ko se je dognalo, da je pokojna Ana Zimmermann umrla na posledicah zastrupljenja z arzenikom, se je proti njenemu možu uvedlo sodno postopanje, ki se je zaključilo z današnjo razpravo.

Pred sodniki.

Razpravo je vodil sodnik okrožnega sodišča Guzelj, sodniki okrožnega sodišča Posega, dr. Lešnik, Zemljije in dr. Kolšek prisodniki. Obtožbo je zastopal namestnik drž. pravdnika Sever, zagovornik dr. Bergeč, zapisnikar dr. Berlic. Okrožnica pripoveduje, da se je obtoženi Ivan Zimmermann 1. 1927 seznanil z viničarjevo hčerko Alojzijo Kovačičevo, ki je pri Zimmermannovih pomagala pri domačem gospodinjstvu. Pozneje je šla služiti v Zagreb, nato pa v Ormož; 1. 1928. sta bila obtoženec in Kovačičeva tri mesece v Aleksincu ter se nato zopet vrnila domov. 13. novembra 1928 je Kovačičeva porodila Zimmermannu na njegovem domu otroka, ki pa je dne 20. novembra 1928 umrl. Odtlej je Kovačičeva stanovala doma, od 25. novembra 1928 pa je Zimmermann prekinil v smislu lastnih izpovedb z njo vsako razmerje.

Doma pri Zimmermannovih pa ni bilo vse v redu.

Težke besede so padale včasih med možem in ženo, ki je naposled junija meseca 1928 ušla k sosedu Kozolju, kjer je bila šest dni, dokler je obtoženec ni pripeljal nazaj domov. Odtlej ni bila pokojna njegova žena več zdrava in ni več mogla delati. Julija 1928 je peljal Zimmermann

Zjutraj, opoldne in zvečer enostavno izperite usta z Odolom in očistite zobe s ščetko. To daje vselej prijetan voni in varuje usta pred gnilobo, kar je prvi pogoj za lepe in zdrave zobe.

svojo ženo k zdravniku dr. Hrovatu v Ormožu, ki je ugotovil vnetje mozga in ohromitev obeh nog ter dejal ob tej priliki obtožencu, da ima njegova žena neozdravljivo bolezen. Zalostno je bilo odtlej življenje pri Zimmermannovih: žena je ležala težko bolna v postelji; obtoženec je sam kuhal in opravljal vse gospodarske posle. Žena je polagoma hiralala ter okoli 11. ponoči dne 11. septembra 1929 izhiralala: na posledicah zastrupljenja z veliko množino arzenika kakor se je pozneje dognalo.

Obtoženec taji vsako krivdo

v teku današnje razprave. Zatrjuje da je pokojnica dejala svoji prijateljici Rozi Jurinac na dan svoje smrti, da pojde še istega dne iz življenja; tudi se zagovarja pred senatom, da je na potu od navedenega zdravniškega pregleda v Ormožu dejala pokojnica vozniku Jožetu Ivanuši, naj zapelje rajši voz kar v Dravo, da bo vsega konec. Odločno taji, da bi bila pokojna žena v času, ko se je nahajala pri njej Alojzija Kovačičeva, spala na listnjaku kakor so nekateri priče bile izpovedale; ravnotako zanika je resničnost nekaterih izpovedb, da bi bil ženo tepel in da bi bil z njo živel v prepiru in razporu. Priznava pa, da je svojčas pisal svojemu sinu v Zagreb, naj pošlje nekaj prahu, da bo pokojnica lažje spala, se pa obenem zavaruje proti temu, da bi bil on s tem »prahom« silil na strup.

Važne izpovedbe nekaterih prič.

Kot prva je bila zaslišana Alojzija Kovačič, ki je tajila, da bi bila pokojnica kedaj spala zunaj na listnjaku; izpoveduje pa, da je po njeni smrti prala pokojničinino obleko in da je našla v žepu nekaj arzenika.

Zanimiva je bila izpoved pokojničinine prijateljice Roze Jurinac.

Predsednik: Ali vam je pokojnica kedaj dejala, da si bo vzela življenje?

Priča: Nikdar.

Predsednik: Tudi ne na dan njene smrti, potem ko je bil odšel duhovnik, ki jo je sprevidel?

Priča: Ne.

Predsednik, obrnjen k obtožencu: Torej vidite; ona ne ve ničesar o tem.

Obtoženec: Pa mi je pravila.

Priča: Rekla sem samo, da je pokojnica dejala, da upa, da se bo rešila, ker se je nekaj dni prej bolje počutila.

Obtoženec molči.

Ravnotako ni tudi druga priča Jože Ivanuša, ki je bil pokojnico peljal na svojem vozu skupno z obtožencem k zdravniku dr. Hrovatu in nazaj domov, ničesar vedela izpovedati, da bi bila pokojnica ob povratku domov dejala, da naj jo zapelje v Dravo.

Predsednik (obrnjen k obtožencu): Torej vidite; zakaj ste pa prej drugače govorili.

Obtoženec: Oprostite, gospod predsednik, morda je bila zmotna.

Obtoženec je bil obsojen na 20 let robije, pri čemer se je vpošteval njegov dober glas, ki ga je užival kot delavce in viničar, sicer bi bil obsojen na dosmrtno robijo. Zagovornik je proti odmeri kazni vložil priziv.

Prijeta vlomilska tolpa

Ruše, 13. aprila.

Ruskim orožnikom, ki so se zadnji čas zelo trudili razkriti krivce nepojasnjenih vlovov v Rušah in okolici, se je posrečilo včeraj iztakniti tri člane zloglasne vlomilske družbe. Izdal jih je nek viničar iz bližine Ruš, odjemalec ukradenega blaga, pri katerem so našli še zalogo platna in precejšnjo količino ukradene masti. En član troperske vlomilske deteljičice je zidarski delavec, kar pri gradbi ruskega školskega doma so ga ujeli, drugi je večkrat brezposelni delavec iz tovarne za dušik, tretji jo je za pravkar popihal kot rekrut k vojakom, odkoder se ne bo dalo uiti. Vsi trije so pod ključem. Po zaslišanju priznavajo vlom v rusko kolodvorsko blagajno, vlom v trgovsko podružnico g. Požarja v Rušah, vlom v obe ruski konsumni prodajalni, vlom na Bistrici pri Rotneru in na Laznici in še bo eden od treh najbrž kriv vlom v Slivnici pri Mariboru. Upajmo, da bodo ti trije izdali še nadaljnje člane organizirane vlomilske družbe.

Požar

Cven pri Ljutomeru, 12. apr.

Včeraj v petek ob polosmih je na nepojasnjen način začelo goreti na škednju posevniku Jožeta Makoter, posestnika na Cvenu. Zgorlel je škedenj popolnoma, hlevi in drugo gospodarsko poslopje pa deloma. Delovnim domačim in sosednim požarnim brambam, posebno ljutomerski z motorno brizgalno je pripisovali, da se ogenj ni razširil in vpepelil ostalega poslopja Makotroge in v bližini stoječih hiš drugih sosedov velike in gosto naseljene Cvenske vasi. Odraslih Makotrovih domačih razen otrok ni bilo nikogar doma; živino so rešili sosedje in požarna bramba, človeške žrtve ni.

HUMANIK

PLATNENI

78.-

RAZNE BARVE

225.-

NOVOST 1930

128.-

245.-

Za gospode: Črne ali rujave

K lepi pomladanski obleki spadajo moderni »Humanik« čevlji.

Smrti na cesti

Novo mesto, 13 aprila 1930.

O tem slučaju je »Slovenec« kratko že poročal. Zgodilo se je takole:

Zorko Martin iz Sred. Grčevja pri Novem mestu je že delj časa bolehal na neki organski bolezni. Protekli petek se mu je zahotelo pospremiti fante-tovariše, ki so odhajali k vojakom. Med potjo na tovariško postajo je prisledel gruči vojaških novincev, blizu Sedlove žage je pa skočil z voza, češ, da bo še menjal nekaj besedi s tovariši na sosednem vozu. Pri skoku mu je postalo nenadoma slabo, iz ust mu je bruhnila kri, nakar so ga spravili zopet na voz. Zorko je vidno pojemal, pri vzhodu v mesto pa izdihnil. Zapeljali so ga vseeno v bolnišnico usmiljenih bratov v Kandijci, kjer so ugotovili smrt in ga zapeljali v mrtvašnico na šmihelsko pokopališče.

Med fanti je povzročila ta nenadna smrt težko razpoloženje.

Vseslovanski gasilski kongres

Ljubljana, 14. aprila.

Splošno zanimanje za vseslovanski gasilski kongres izredno raste in že po dosedanjih prijavah se da sklepati, da bo Ljubljana v prvih dneh avgusta poplavljena tujcev. Pripravljalni odbor že sedaj računa z nastopom 15.000 gasilcev v kroju s prihodom skupno okrog 40.000 tujcev.

Nad kongresom je prevzel protektorat Nj. Vel. kralj, ki bo najbrže osebno prisostvoval gasilskim prireditvam, v vsakem slučaju pa ga bo nadomestoval Nj. Vis. knez Pavel. Visoki protektorat daje kongresu ves sijaj in pa splošen državni pomen. Mnogo gasilske inozemske organizacije, ki so prijavile udeležbo na kongresu, so zahtevale, naj Jugoslovanska gasilska zveza doseže pri naši vladi, da bo zaprosila pri inozemskih vladah za uradno zastopstvo tujih vlad na kongresu. Jugoslovanska gasilska zveza je napravila že vse potrebne korake v tem smislu pri naši vladi.

Od 647 gasilskih društev v Sloveniji je dosedaj prišlo 350 društev svojo udeležbo z 10.000 člani. Prijave pa prihajajo vedno nove. Prav tako je s hrvatskimi in srbskimi društv.

Izredno zanimanje kažejo za kongres Čehi. Ti pridejo v Ljubljano s tremi posebnimi vlaki. Mnogo pride tudi poljskih in bolgarskih gasilcev. Poleg teh držav so prišli svoje zastopstvo na kongresu še gasilci iz Belgije, ki pošljejo deputacijo 60 članov, dalje iz Francije, Portugalske, Švice, Nizozemske in Luksenburga. Za našo državo

bo imel ta kongres važen propagandni namen, od velikega dotoka tujcev v državo pa bo imel znatno korist zlasti naš tujski promet. Že sedaj je dovoljeno 50% popusta na železnice in ladjah vsakomur, ne glede na spol, samo, da se udeleži gasilskega kongresa v Ljubljani. Izkaznica gasilskega kongresa omogoča en mesec dolgo polovično vožnjo na vseh progah v Jugoslaviji. Da je to posebno važno za naše letoviške kraje, ni treba še posebej omenjati. Prav bi bilo, da bi se zato večje občine in ustanove spomnile že sedaj na gasilstvo in s primernimi podporami omogočile kar najkрасnejši potek gasilskega kongresa. Tudi v tujini, zlasti med Čehi, vlada že sedaj izredno živahna propaganda za kongres.

Obenem s kongresom se bo vršilo v Ljubljani tudi več razstav, tako umetniška razstava, na kateri bo razstavilo okrog 40 umetnikov svoja dela, higienska razstava in pa ogromna gasilska razstava. Na gasilski razstavi bodo razstavile poleg gasilskih društev tudi največje evropske tvornice gasilskih potrebščin.

Nekaj posebnega bo tudi ogromen gasilski sprevid v nedeljo, 5. avgusta. Poleg gasilcev v vseh mogočih krogih, se bodo spreveda udeležile tudi žene, tako slovenske, hrvatske, srbske, pa tudi češke in drugih narodnosti v svojih narodnih nošah.

Gasilski kongres v Ljubljani obljublja biti sijajna manifestacija gasilske misli in gasilske solidarnosti.

Od Soče in Jadrana

Nove aretacije v Gorici. Preteklo soboto je goriska policija aretirala g. Franceški na, trgovca s kolesi, in njegovo ženo. Vzrok aretacije ni znan. Policija je dala takoj zapreti trgovino. Prejšnji aretiranci dr. Šfiligoj, Zorko Jelincič, Slavko Bevk in drugi so še vedno v zaporu.

Grilane oproščen. Nedavno se je zaključila pred tržaško poroto obravnava proti Rajku Grilancu, gostilničarju v Salezu pri Trstu, ki je bil obdolžen umora in poskušnega umora. Obtožence, ki je član fašija, je bil oproščen.

Izpremembe pri tržaškem tisku. Dosedanji ravnatelj uradnega fašističnega glasila »Popolo di Trieste« conte Nardini-Saladini je bil odstavljn. Vodstvo lista prevzame rimski dopisnik milanskega »Popolo d'Italia« L. Fraddi, ki bo vodil list iz Rima.

Občinski načelnik v Dornerbergu birši major Franciolini je bil odstavljen. Iz Prvačine je bil premeščen postajni načelnik in fašistični tajnik Paracin.

Grda surovost

M. Sobota, 15. aprila.

Na cesti med Tišino in M. Soboto se je pripetil slučaj, kakršnih imamo v današnjih razuzdanih časih mnogo. Neki mož je peljal iz Radencev slatino. Nekako sredi poti med Tišino in M. Soboto ga je dohitelo nekoliko delavcev. Voz so ustavili in se navalili na kmeta, češ, naj jim da piti. To je videl, da so bili delavci pijani, zato se ni zmenil za njihov ukaz. Delavci pa niso odnehali. Ker voznik ni hotel ustreči njihovi želji, so zgrabili voz in so ga potisnili v občestni jarek. Nato so se pripravili k odhodu. Kmet si ni mogel pomagati, marveč je stal z vozom v jarku. Medtem se je približalo nekaj drugih delavcev. Kmet jih je prosil, da bi mu pomagali spraviti voz na cesto. Ti so mu takoj priskočili na pomoč. Ko so to videli

prejšnji delavci, so se naglo vrnili k vozu in so začeli kmetove pomagati odpraviti od voza. Pri tem je prišlo do kričanja in suvanja, ki se je polagoma razvilo v pravo pretepanje. Eden izmed nasilnih delavcev se je spozabil celo tako daleč, da je privlekel iz žepa nož in je z njim mahal krog sebe. Med mahanjem je delil tudi rane. Največ jih je dobil kmet sam. Napadalec ga je tako razmesaril, da so ga morali prepeljati v bolnišnico.

Sreča v nesreči

Ljutomer, 12. aprila.

V torek 8. t. m. je spretni vozač sofer Rado Kunc, uslužbenec pri izvoznicih jaje Mirku Šumaku v Ljutomeru, na prosti cesti proti Logarovcem s tovornim avtomobilom vozil odjemal jajca h raznim nakovalcem. Sredi vasi se je zlonilo prednje desno kolo. Ravnodušni sofer je imel toliko moči in prisotnosti duha, da je krmilo obračal z vso silo na levo, da se avto v štiridesetkilometerski brzini in brez desnega prednjega kolesa ni zaletel v bližini stoječi kameniti studenec. Avtomobil pa je pri tem zašel s ceste na trato, pri čemer se je os zarinila v mehka tla, soferja in spremljevalca pa je vrglo par metrov naprej. Sofer in spremljevalec sta nepoškodovana skočila takoj k avtu. Sofer je ustavil motor, nakar sta z spremljevalcem obdržala še prazne zabojke, da avto ni zgubil ravnotežja in da se ni preobrnil. Na avtu ni posebnih poškodb, pa tudi sofer in spremljevalec sta odnesla zdravo kožo.

★ Pri prehlajenjih, hripi, vnetju vratu, zabreklosti bezgavk, živčnih boleznih, trganju v udih dobro dene, ako se s pol kozarcem naravne »Franz-Josef« grenčice poskrbi za vsakodnevno izpranjenje črev. Po izjavah vseučiliških klinik se odlikuje »Franz-Josef« voda po zanesljivem učinku ob zelo prijetni porabi. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specer. trgovinah.

Za Velikonoč lepih oblačil

za dame in gospode nudi naša elitna konfekcijska tvrdka F. LUKIČ v Stritarjevi ulici. Elegantne obleke in površniki za gospode. Za dame vse najlepše toalete, ki jih predpisuje moda za letošnji pomlad.

Ruth Schaumann:

Okoli tretje ure

Prinašamo to izredno lepo novelo, pisano v stilu starokrščanske legende, da seznanimo naše čitatelje s slovečo nemško pisateljico katolikinj. Povest, ki predčuje velikonočni misterij v svojem odjeku na takratni pognski svet, se zaključi v petek.

Tole pišem jaz, Dionizij, Dionov sin, v sedmem letu po smrti Gospoda, čigar last sem jaz in vsi moji. Ne pišem zase, saj nosim to skrivnost v sebi kot ljubezen v srcu, ampak za sina, ki mi ga je rodila žena Apolonija, za dečka Filipa, da bi ta doumel, česar jaz ne morem doumeti, ker ne najdem odgovora, ki ga iščem, čeprav sem se trudil. Če tudi Filip ne najde rešitve, naj da pismo svojim, da se ne zgubi, kar sem videl. Zakaj zdi se mi, da nisem tega videl in slišal zato, da se zgubi kakor kremen, ki ga spere potok, ampak, da se ohrani kakor amethyst ali modri safir.

Zgodilo se je takole, vzel sem svojo ženo iz hiše njenega očeta k sebi. Da pa ne bi smejoča se obraza in roke, ki so se vedno oklepale, tudi vprilo ljudi, izdale najinega veselja, sem sklenil vzeti Apolonijo na svojo ladjo in zapustiti mesto in obalo pod pretvezo nujnih poslov na polotoku, ki jima je ležal nasproti, da bi se tako odtegnil poizvedovanju prijateljev. Tako sem tudi storil in vzel Apolonijo s seboj in moji mornarji so nama prav dobro in zvesto stregli.

Kakor sem že omenil, smo bili na nasprotnem polotoku in tam sem zamenjal svoje stvari za predmete, ki so bili tam v obilni meri po zelo nizki ceni na razpolago. Apolonija sem kupil nakit, ki ga ona še vedno nosi; lepšega nima pri nas nobena.

Tamkaj sva se pomudila tudi pri sorodnikih moje matere; zelo dolgo so naju prosili in končno jim nista mogla odbiti. Pri njih je slišala Apolonija o nekem človeku, ki živi nenavadno zelo čudno življenje v družbi dvajsetih spremljevalcev. Slišala je tudi, da obuja mrtve k življenju, da je mu tastim vrnil dar govora in slepecem zopet prižgal

luč njih oči. Imela je Apolonija sestrice, katero je zelo ljubila. To dekletce, ki je bilo zelo ljubko in prijazno, pa je po kratkem trpljenju, ki ga je zelo potrpežljivo prenašala, umrla in so ga pokopali. Zato se je moji ženi v njeni bolesti zdela misel, da bi lahko videla onega, ki bi mogel rešiti njeno sestrice, da bi ji ne bilo treba zapustiti tega sveta, sladka in tolažilna. Potem, ko je porodila Filipa, Apolonija ni več toliko mislila na sestrice, toda v času, ko se je to godilo, se ni popolnoma pozabila na smrtno želo, ki je zadelo njeno družino, in vrh tega sem bil jaz mož, ne vedno poln nečnosti, kakršne je ona pričakovala od mene. To vročo željo, da bi videla tega čudotvorca, mi je izrazila Apolonija zvečer, ko smo se vrnili od neke slovesnosti.

Pokazal sem ji tuja mesta, obširne prodajalne, v katerih je vladal somrak in so bile prenapolnjene s pisanim blagom, šel z njo, ki je imela tako lepo hojo, na neki hrib, jo pustil, da je šla pred menoj, da sem gledal njeno vitko postavo, kako se je pred menoj pomenjala v nebo in ko sva prišla na vrh, se mi je zdela kot bel golob v modrini, dokler se me ni polotila strašna misel, da bi utegnila pasti ali ubežati. Pokazal sem ji torej marsikaj, česar preje še ni poznala in odločil sem se, da ji pokazem tudi čudotvorca in pozorišče njegovih čudovitih del, ker je tako želela in je on slovek kot krasen človek, dasiravno je judovsko ljudstvo skušalo zatamniti njegovo slavo.

Ukazal sem torej mornarjem, naj naravnajo ladjo v valove med jugom in vzhodom in žena mi je bila hvaležna. Zato tudi ni tožila in vzdihovala, ko se je dvignil krog nas velik vihar, radi katerega se me je polotil velik strah za življenje vseh, ki so se mudili na ladji, predvsem pa za ženo Apolonijo. Mornarji so se pripravili z menoj, ker jih, namesto da bi veslali proti domu, ženem na tuje, odprto morje, ki se je sedaj dvigalo pred nami v ogromnih valovih, ki so bili pripravljeni vsak hip planiti na ladjo in jo razbiti. Mornarji pač niso vedeli, da je moja žena gojila v svojem srcu tako vročo željo in da sem ji jaz iz ljubezni do nje hotel to željo izpolniti. Vihar je bil strašen in, dasi sem

se že mnogo vozil po morju, takega še nisem doživel. Apolonija je ležala v notranjosti ladje in nemo molila k bogovom. Ko se ji je zdelo, da ni več boga, h kateremu se ne bi molila in da je divjanje morja prevpilo vse njene prošnje, je obležala kot mrtva. Mene so pozvali mornarji, da se z njimi vred upiram nevarnosti, v katero sem jih spravil s svojo lahkomišelnostjo. Proti večeru se je morje nekoliko umirilo, šel sem k ženi in ji stregel. Kmalu ji je bilo boljše in mirno smo se peljali dalje. Toda, ko smo se nekoliko ogledali, smo takoj opazili, da nismo tam, kjer bi po našem mnenju morali biti, in nikjer ni bilo obrežja, kjer bi mogli vprašati za smer ali kakega znaka, po katerem bi mogli uravnati svojo pot. Očitki mornarjev so se ponovili in celo v hušji meri kot preje. Darovati sem moral bogovom in jim obljubiti nove daritve, kakor hitro dosežemo celino. Sladke vode ni bilo več. Moja žena je vse to potrpežljivo prenašala.

Drugi dan smo dospeli do zemlje; bilo je mnogo otokov, obrastlih z drevesi, katerih vrhove je rahlo gibal lahki vetrič, obala ni bila prestirna in tudi studencev je bilo dovolj.

Sedaj pa pride to, kar sem doživel in česar še danes ne morem razumeti ne jaz, ne žena Apolonija in tudi drugi ne, katerim sem to kedaj povedal; vsak mi je namreč odgovoril po svoje, vsak si je mislil svoje, kot je pač navada pri ljudeh.

Ostali smo na ladji med otoki. Nismo jih več potrebovali, ker so nam že voljno prepustili vse, radi česar smo jih obiskali. Mornarji so se zadovoljili, Rekl so le, da bi radi pred nadaljnjo vožnjo nekoliko počivali. Uvidel sem, da bi ne bilo napačno in prvi sem zavrnil ženino prošnjo, ko me je prosila, da bi se ne mudili tu, ampak veslali tja, kamor je hotela ona. Nisem sicer razumel njene nepočakanosti, razumel sem le mornarje in sem mislil, da jim pač moram dovoliti to malo skromno darilo za trupalno delo v strašnem viharju, in žena mora tudi katerikrat malo potpeti. Tudi sedaj je zelo potrpežljivo prenašala, videl sem pa, da je bila žalostna, prvič odkar sva živela skupaj. Mislil sem si sam pri sebi: življenje je trdo, se bo treba pri-

vaditi tudi njeni žalosti. Pretrd sem bil do nje, ker nisem hotel ustreči tej njeni skromni želji. Bil sem nesposoben.

Tako smo mirno počivali in sonce je ogrevalo ladjo. Vesla so postavili pokonci, razprostri in njimi jadra in mornarji so posedli pod to streho. Drugi pa so se v podladju raztegnili po žarčnem solncu kot kake zaspale živali in koža jim je na razbeljenih deskah postajala vedno temnejša. Večkrat so nekateri med mornarji začeli povsem tiho popevati; peli so med drugimi tudi mnoge, meni zelo priljubljene melodije. Ker se jim je dobro godilo in so bili veseli, so bile njihove pesmi, ki so se lepo in resno razlegale po ladji, žalostne. Drugi so metal koeke in jaz sem moral vedno paziti nanje, da ni prišlo med njimi do prepira. Na prednjem delu ladje smo iz blaga, ki je ležalo v ladijski shrambi, napravili nekak majhen šotor; tla smo pokrili s preprogo, da bi ne bila prevroč za Apolonijine noge. Na več mestih smo pustili v šotoru odprte deloma radi razgleda, deloma zato, da bi večerni vetrič nekoliko prežalil šotor. Z velikim veseljem sem ga opazoval v mehkih Apolonijinih laseh, ki so se ji vsipali izpod belega roba, ki ga je imela ovitega okrog glave. V šotor smo spravili sadije in meh vode, da bi Apolonija, če bi bila lačna ali žejna, takoj imela vse potrebno pri roki. Ko je bilo vse gotovo, se je Apolonija vsedla vanj, jaz sem se vsedel k nji in govoril z njo. Bila je še nekoliko bleda, sicer pa zelo vesela. Mislil sem si sam pri sebi: Dobro, da ji nisem ugodil; počitek ji prav dobro dè. Takrat še nisem vedel, da zna žena skrivati svojo skrb za nasme. Parkrat se je stresla, če je kak mornar v spanju butnil ob ograjo ali je kocka pretrdo padla na krov in je mornar, ki je izgubil, robato zaklel. Toda vse to je bilo le drugotno, in ni bilo v nobeni zvezi z njeno prikrito skrbjo. Šele pozneje sem uvidel, da jo je skrbelo radi najinega bodočega dečka, ki naj ga Kristus ohrani v svoji službi.

Okrog ladje so bili otoki, manjši in večji. Uga-jala so nam drevesa, s katerimi so bili otoki zelo gosto porasli in živali, ki so med drevesnimi listi

Velikonočna številka

našega dnevnika izide v soboto 19. aprila v povečanem obsegu in

izredno pomnoženi nakladi.

* P. n. trgovcem in obrtnikom ter vsem denarnim zavodom se nudi

ugodna prilika za posebno uspešno rek'amo

potom primernege oglasa v »SLOVENCEVI« veliko očni izdaji. — Vabimo torej vse do-sedan e in nove inserente, da se poslužijo te izredne prilike in do-ostlejo svoja cenj. naročila najkasneje do četrtka zvečer. — Za vsa pojasnila je radevolje na razpolago »SLOVENCEV« oglasni oddelek, Jugoslovanska tiskarna I. nadstropje.

Koledar

Torek, 15. aprila; Peter Gonzales; Teodor, mučenec; Helena, kraljica.

Osebnosti

— Iz vojaške službe. V naši mornarici so bili odrejani po službeni potrebi na kr. brod »Hvar« inženjer poročnik Josip Sretner; v mornariški odred v Ohridu strojni poročnik Ivan Macele; na kr. brod »Dalmacija« poročnik boj-nega broda Lrazr, Henrik Kliner; na službo v mornariško poveljstvo poročnik bojnega broda Lrazr, Anton Debevec in poročniki korvete Oton Lubec, Ivan Osterc, Branko Hribar, Adolf Menčak, Rajko Valand, Georgij Malicki, Albin Paulinčič, Jože Vrtačnik, Alojz Skufca in Josip Placerman.

— Iz železniške službe. Postavljeni so za zvanjčnike II. kategorije, 3. skupine: Kukman Jožef, zapisovalec voz, Novo mesto; Robič Josip, tovorni sprevodnik, Maribor gl. kol.; Koren Jurij, tovorni sprevodnik, Pragersko; Novak Janez, desetar, prog. sekcija Zidani most; Pintar Franc, desetar, prog. sekcija Celje; Ogrizek Franc, desetar, prog. sekcija, Maribor gl. prog.; Bračko Jonez, desetar, prog. sekcija Maribor kor. prog.; Klekar Tomo, čuvaj proge, progov. sekcija Ptuj; Vrtič Franc, desetar, progov. sekcija Ptuj; Kovačec Tomaž, čuvaj proge, progov. sekcija Ptuj; Taferner Avgust, čuvaj proge, progov. sekcija Maribor glav. prog.; Vavpotič Franc, tovorni sprevodnik, Maribor glav. kol.; Valjevec Janez, tovorni sprevodnik, Ljubljana gor. kol.; Vadjal Jakob, premikač, Rakke; Skof Filip, nakladnik, Ljubljana gor. kol.; Primožič Anton, kretnik, Zagorje; Kramberger Anton, kretnik, Prevalje; Gajšek Ivan, sklad, desetar, Sv. Peter v Sav. dolini; Doberšek Ivan, premikač, Celje; Kovač Jožef, tovorni sprevodnik, Pragersko; Babnik Anton, tovorni sprevodnik, Ljubljana gor. kol.; Vertičnik Mihael, premikač, Zidani most; Sojč Stefan, kretnik, Zidani most; Florjančič Gregor, desetar, progov. sekcija Maribor glav. prog.; Kuralt Aleksander, čuvaj proge, progov. sekcija, Ljubljana gor.-dol. prog.; Rajar Francišek, tovor. sprevodnik, Ljubljana gor. kol.; Kordeš Karel, tovor. sprevodnik, Maribor gl. kol.; Slanc Janez, tovorni sprevodnik, Rogatec Fink Josip, tovorni sprevodnik, Ljubljana glav. kol.; Božijak Joahim, kretnik, Zagorje; Okretič Franc, to-vorni sprevodnik, Maribor glav. kol.; Golmaier Vincenc, tovorni sprevodnik, Zidani most; Ilija Janez, tovorni sprevodnik, Jesenice; Vidovič Jeronim, čuvaj proge, progov. sekcija Ptuj; Lu-schitzky Viljem, tovorni sprevodnik, Maribor glav. kolodvor.

Novi grobovi

† V ljubljanski bolnišnici je včeraj zjutraj umrl g. Ivan Pipp, železniški poduradnik v pokouju. Star je bil 61 let. Pogreb bo v sredo ob 4 popoldne. Pokojnik je bil zvest krščanski mož, ki se je v mladih letih z veliko vnemo udeleževal mladega krščanske socialnega gibanja; bil je eden prvih Krekovič delavcev. Blagi mož naj počiva v miru — preostalih naše sožalje!

† V bolnišnici je tudi umrl včeraj g. Anton Hörtner, železniški uradnik v pokouju. Pogreb bo v sredo ob 5 popoldne.

N. p. v m.!

Srečna in zadovoljna

sem, da sem pravočasno spoznala vse vrline, ki jih vsebuje praso terpeninovo milo

SPOŠTOVANE GOSPODINJE!

Od dne 14. t. m. do 30. t. m. dobi vsak cenjeni odjemalec kave pri trvdki **B. MOTOH LJUBLJANA, VODNIKOV TRG ŠT. 5.** lepo pločevinasto posodo za spravljanje kave oziroma lep orientalski krožnik kot velikonočno darilo. — Oglejte si izložbo. — Kavo praznično dnevno v lastni električni praznični po 6 kg. napek, zato je dnevno sveža. — Cene in kvalitete kave ostanejo kljub temu neizpremenjene. — Prosim pa cenj. odjemalce, da javijo raznašalce event. nasprotnih neresnič. vesti v moji trgovini. — Če ste s kavo zadovoljni, prosim, povejte še drugim, če niste, prosim, povejte samo meni. — Priporoča se in prosim za obisk

B. MOTOH, LJUBLJANA, VODNIKOV TRG ŠT. 5.

Bilo je prisotnih tudi več Hrvatov in Srbov, katerim se je zelo dopadla slovenska vzajemnost. Gosp. Jenko odhaja na svoje posestvo v Travniku (Bosna).

★ Pomladitev z žlezami usmrčenega. V soboto se je v Belgradu končala tiskovna pravda med dvema novosadskima zdravnikoma radi članov v belgradskem »Vremenu«. Stvar je bila tale: Svoječasno je bil ustreljen neki na smrt obsojeni vojak. Novosadski zdravnik dr. Uzelac je ustreljenemu vojaku vzel žleze in jih z operacijo presadil dvema starčkom, ki ju je hotel s to metodo pomladiti. Novosadski kirurg dr. Matanović je radi tega v belgradskem »Vremenu« v več člankih ostro grajal tako početje. Dr. Uzelac je tožil dr. Matanovića. Vršilo se je več razprav in v soboto je bila sodba. Pa je bil dr. Matanović obsojen na 2000 Din globe, na 3000 Din odškodnine in na pravne stroške. Urednik »Vremena« pa je bil oproščen.

FURMOTO-POLISH

nedosegljivo ČISTILO za POHIŠTVO, USNJE PREDMETE, AVTOMOBILE

★ Lov na radio-komarje je v soboto priredila policija v Subotici. Bila je to nenapovedana racija, ki se je nenadoma izvršila na prijavo, da je v Subotici vse polno komarjev te vrste. Uspeh je bil za enkrat dovolj lep: policija je zaplenila 18 radio-aparatur, ki niso bili prijavljeni. Vsak komar bo plačal 900 Din, pa še ob aparat bo. Med prijetimi so ugledne osebe iz Subotice. — Smo radovedni, kako bi bilo, ko bi kdo v Ljubljani napravil tako racijo! Bi več ko 18 aparatov romalo na policijo!

★ Dražba občinskega lava domžalskega, razpisana z razglasom z dne 20. marca 1930 št. 4050 se ne vrši, ker je bila zakupna doba dosedanemu zakupniku podaljšana.

★ Razpisana je služba poštnega predstojnika v Mojstrani (IV.r.). Prošnje naj se vlagajo do 19. aprila na oblastno pošto in brzojavno upravo v Ljubljani. — Izpraznjeno je mesto pogodbenega poštarja pri Sv. Pavlu poleg Preboda (2. red). Jamčevina 1200 Din. Letni prejemki: redna plača 12.800 Din, doklada 6400 Din, za telegraf in telefon 360 Din, za odpravljanje in prevzemanje pošte izven uradnih ur 564 Din, nagrada za prenašanje pošte 3650 Din in za selsko dostavo 6864 Din. Prošnje s prilogi naj se vlagajo na dravsko pošto ravnateljstvo do 20. aprila.

★ V Uradnem listu kraljevske banske uprave dravske banovine št. 48 od 14. aprila je objavljen »Finančni zakon za leto 1930-31« in pa »Uredba o povračilu potnih in selitvenih stroškov civilnih državnih uslužbenecov«.

★ Iz naše nabozne književnosti. Prav za pirhe bo izšel tretji zvezek Marijine knjižnice v založbi Kongregacije Marije Morske Zvezde s Silvijn Sardenkovo povestjo: »Prstan in svetinja«. — Snov za svojo povest je pisatelj vzel iz naše vasi in njenega življenja. Vsak dan se godi isto ali podobno med nami: napačno razumevanje, napačen strah pred ljudmi. In vendar: kolo časa se zasuje in pride spodaj, kar je bilo prej zgoraj in stoji zgoraj, kar je prej ležalo spodaj. Posebno potrebna bi bila knjiga tam, kjer se vedno ni pravega razumevanja za Marijine družbe. Zato ne bi smela manjkati ta stara povest za mlade ljudi v nobeni knjižnici naših Marijinih družb! — Tiskana je ta knjižica na šest in pol polah, to je na 104 straneh. Naroča se pri Osrednjem vodstvu Marijinih družb v Ljubljani. Pred sklojijo 6, l. ali pa v knjigarnah. Cena izvodu 12 Din.

Ako hočete varovati svoje ČEVLJE, zahtevajte povsod samo nedosegljivo angleško ČISTILO

SOLITAIRE

brez strahu in vsakega slabega namena gledale na nas. Otoki so bili zelo lepi, prav tako tudi živali. Ljudi pa nismo videli. Spominjam se tudi, da so mornarji nekoč vjeli pisanega ptica; ko je stal na ograji in nas opazoval, so vrgli preko njega ribiško mrežo. Prinesli so ga moji ženi, ki ga je imela vedno pri sebi, kadar je sedela v šotoru. Imena, ki mu ga je dala, pa se le ne spominjam več.

Govorila sva o marsičem. Tudi o moški iz Jeruzalema sva govorila in o njegovih delih in se spraševala, kaj naj bi bilo vzrok, da dela vse to. Med drugim sem povedala ženi tudi to, da je bilo rečeno, da bo obuditelj od mrtvih postal kralj judovskega ljudstva in zato najbrže zelo pazijo na njegovo obnašanje. Apolonija pa mi je takoj odgovorila, da noče videti judovskega kralja, ampak moža, ki deli usmiljenje. Nato pa sva se hotela vrniti domov, ker se je ona že zelo udomačila v mojem srcu in bi se ji v nadalje ne bilo treba bati hudobnih židovskih jezikov. Ona se mi je nasmešnila, kot bi bila zadovoljna z mojim sklepom. Zdi se mi, da moram tu pripomniti, da je od mladih let ne ljubim posebno ene ure v dnevu, katere se celo bojim: to je tretja ura popoldne. Prav zelo se bojim te ure in strah občutim celo pred samim seboj ob tej uri, ker se čutim hromeča in nezmožna, da bi se branil. In kdo se rad nahaja v položaju, ko ne more brez velikanske težave nič storiti, da vleče noge za seboj kot bi vlekli za seboj ogromno bronasto krogljo skozi pušćanski pesek, da ne more gibčno ravnati svojih misli kot se ne more premakniti divjačina ob pogledu na strašno kačino oko? Da, zmožen je celo storiti v takem hipu nekaj, česar se bo pozneje sramoval in česar bi se preje sramoval storiti, a vendar bo v takem trenutku storil to kot bi bil začaran. To se mnogo močneje pojavlja ob solnčnih kot ob deževnih dneh, močneje pomladi in jeseni kot v zimskem času, toda vedno ob isti uri.

(Dajle.)

★ Nove šmarnice za leto 1930 — Rožnaveške šmarnice ali Marija in Jezusovo presv. Sre. Spisal župnik Valentin Bernik. Cena 28 Din so najprimernejše berilo za mesec majnik, tako po vsebini kakor tudi glede razvrstitve posameznih beril (za manjše 20 minut). Naročila sprejema Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

★ Najprimernejše velikonočno darilo je lepa knjiga, kakor: M. Teraš, »Za visokim ciljem«; Volc, »Otroci« (vzgojna knjiga); dr. C. Potočnik, »Dobri pastir« (premišljevalna knjiga) ter S. Sardenko, »Dekliške pesmi« in še mnogo drugih nudi cenj. odjemalcem prodajal. na KTD (Ničmanova) v Ljubljani.

★ Varčeno gospodinjstvo je najvažnejša postavka v gospodarstvu. Varčujete najbolj, ako pri gospodinjstvu uporabljate stvari, ki so dobre kakovosti in nizke cene. Taka stvar je milo — seveda mora to biti pravo terpentinovino milo — »Gazela«.

★ Praška šunka, različne delikatese in pristni kraški teran nudi Fr. Kham, Miklošičeva cesta 8.

Nesreča ne počiva

— Smrten padec. Od Sv. Lovrenca na Pohorju: V ponedeljek, dne 7. aprila je med potom domov padel čez neki hrod g. Šumer Franc str., po dom. Pušnik. Poškodovan si je pri padcu črevesa. Prepeljali so ga v mariborsko bolnišnico, kjer je po hudih bolečinah v sredo predpoldne umrl. Truplo so prepeljali na dom, odkoder je bil v soboto pogreb. Rajni je bil blagoga značaja in se je vedno smehljaj. Svetila mu večna luč! Rodbini naše sožalje!

— Preprečena nesreča. Marenberg. Strašna nesreča bi se skoro pripetila. Nespreten šofer je tako neprevidno obračal svoje vozilo, da je v soboto popoldne v Marenbergu podri gospo soprogo notarjevo, ki je prišla pod vozilo in je dobila pri tem lažje poškodbe. Le srečnemu naključju se je zadržati, da motor menda ni bil v teku, sicer bi jo avto še dalje vlekel. Vsi ki poznajo prilazno, revežem in zlasti revnim otrokom izredno naklonjeno gospo notarjevo so bili veseli, da je Bog obvaroval gospo ter prizanesel rodbini Kolšekovi s hujšo nesrečo. Da bi skoro in popolnoma okrevala, kajti prestala je velik strah, ki utegne imeti tudi posledice.

SOLITAIRE

najpopolnejše ČISTILO za ČEVLJE in USNJE vseh vrst in barv.

— Se ena avtomobilska nesreča. Iz Slovenjgradca: Težka nezgoda se je pripetila v nedeljo dne 13. t. m. našemu okrajnemu glavarju gosp. Fr. Viherju. Peljal se je v avtomobilu iz Šoštana domov v Vučenico, pa se je v dravski dolini, v bližini znane gostilne Janesche strla os avtomobila ter je vsled tega nastala nezgoda, koje žrtev je bil predvsem naš okr. glavar. Dobil je težke poškodbe na glavi in si je izvil in zlomil nogo. Takoj se je poskrbelo, da je bil prepeljan v slovenjgraško bolnišnico, v kateri so tukajšnji zdravniki hitro in z vso skrbnostjo pripravili vse potrebno za nego in zdravljenje ponesrečenega.

— O avtomobilski nesreči pri Dravogradu smo prejeli še naslednje poročilo. Na cesti iz Dravograda proti Gotinji se je ponesrečil avtomobil, na katerem se je vozil slovenjgraški okrajni načelnik Friderik Viher s svojo soprogo in hčerko Slavico. Do nesreče je prišlo na ta način, da se je zlomilo eno zadnjih koles, tako da se je avtomobil zaletel v obcestno drevo. Pri karambolu je dobil načelnik Viher poškodbe na nogi in na glavi, njegova soproga pa na prsih. Po srečnem naključju se ni hčerki ničesar pripetilo. Načelnik in njegova soproga se zdravita v slovenjgraški bolnici.

Ljubljana

Kaj bo danes?

Drama: INRI. Izvca.

Opera: Zapreto.

Lekarne: Nočno službo imajo: Mr. Sušnik, Marijin trg 5, in Mr. Kuralt, Gosposvetska 10.

○ Francoski dan na srednjih solah. Ob veliki akciji za pomoč francoskim poplavljenecem so priredile tudi ljubljanske srednje in osnovne šole francoski dan. Profesorji in učitelji so v razredih razložili grozno katastrofo, ki je zadela prebivalstvo francoskih dežel ob reki Tarnu ter velik pomen mednarodne pomoči, h kateri naj prispeva tudi prebivalstvo Jugoslavije. Učenci so imeli nato prost dan.

○ L. T. de Krabbe, član sekretarijata Društva narodov v Ljubljani. Društvo za pospeševanje ciljev Društva narodov in akademski klub za Društvo narodov prirediti danes sestanek ob 18 v francoskem inštitutu (Narodni dom). Sestanku bo prisostvoval tudi g. de Krabbe, uradni zastopnik Društva narodov na proslavi 10 letnice Lige narodov v Zagrebu. Svrha sestanka je, da g. Krabbe spozna vse ljubljanske prijatelje Društva narodov in da nam poda kratko sliko delovanja Društva narodov in sodelovanja naše države v tej mednarodni instituciji. Prosim vse prijatelje Društva narodov, v prvem redu akademike, da se udeležijo sestanka. Gospod Krabbe govori nemško in francosko.

○ Zadnja pot pokojnega Martina Colariča. O veličastnem slovesu Ljubljane od Martina Colariča je izčrpno poročal že »Slovenski list«. Popoldne se je vršila na magistratu žalna seja za pokojnikom. Pokojnikove zasluge sta slavila v imenu Zveze slovenskih vojakov njen podpredsednik g. Fran Orehek, v imenu invalidske organizacije pa g. Tomc. Na predlog g. Jožeta Pirca je bilo sklenjeno, da osnuje Colaričev fond z začetno glavnico 3000 Din. Fond je namenjen vojnim slepcem, vdovam in sirotam. — Ob 4 popoldne se je vršil izpred hiše žalosti na Dunajski cesti veličasten pogreb. Dravska godba je zaigrala žalostinko, pevci so pod vodstvom pevovalca g. Prelovca zapeli »Človek glej...«, od Colariča pa se je v imenu prijateljev poslovil s toplim govorom dr. Avramovič. V ogromnem sprevodu, ki se je nato razvil, sta šli dve godbi: dravska in »Sloga«, dalje četa vojakov, Zveza slovenskih vojakov, invalidov, pujska meščanska garda. Posebno pozornost je vzbudilo, da so gospodje, ki so vršili cerkevna opravila, to so bivši kuratje gg. Kogej, Jalen in p. Janez Žurga, pred hišo žalosti izstopili iz gala kočije ter šli peš, v vojaškem sprevodu ves čas pred krsto, do pokopališča. Za krsto je šlo ogromno število zastopnikov raznih oblasti in vseh, ki so pokojnika spoštovali. Na čelu zelo številnega častniškega zbora je šel divizijski general Sava Tripković, mestno občiho so zastopali župan dr. Puc, podžupan prof. Jarc in mnogi občinski svetniki. V cerkvi so gg. kuratje krasno zapeli cerkvene pogrebne pesmi, za njimi pa pevci »Usliši nas, Gospode«. Na grobu se je poslovil od pokojnika v lepem govoru g. Bonač, pevci pa so zapeli »Oj Doberdoba, medtem ko je vojska četa oddala častno salvo strelom. Majorju Colariču naj sveti večna luč!

○ Šentpetersko prosvetno društvo se udeležilo pogreba svojega umrlega člana gospoda Ivana Pippa z zastavo. Pogreb bo v sredo ob 4 popoldne iz mrtvašnice deželne bolnišnice. Člani pod društveno zastavo!

○ Železniški upokojenec v vednost. — Umrli je naš član g. Ivan Pipp, skladiščni mojster v poklju. Pogreb bo v sredo 16. aprila ob 4 popoldne iz splošne bolnišnice v Ljubljani. Člani se vjdno vabijo, da se pogreba polnoštevilno udeležijo. — Društvo železniških upokojencev.

○ Klub primorskih Slovencev priredi na velikonočni ponedeljek izlet v Emaus h g. Doktorcu. Kdo se hoče pridružiti, naj se javi do petka v klubovi pisarni. Dunajska cesta 29, I. kjer dobi tudi nadaljnje informacije. Izdatki minimalni.

○ Vreme v Ljubljani je bilo 14. aprila večinoma deževno. Termometer 12,6 stopinj Celzija, barometer 744,5.

○ Ti kolesarji! V soboto okrog 6 se je v Selenburgovi ulici kolesar zaletel v mlado gospodično tako nerodno, da jo je podrli. S kolesom je klesnila v cementno mlako. Poškodovan se ni nihče, ne kolesar ne gospodična. Toda ko bi se le bilo kaj takega zgodilo! Pa se ni, marveč si je gospodična umazala svileni nogavice. Kar dva za tolar velika madeža sta se razčeperila pod kolenom in nagajivo kukala v svet daleč doli pod kratkim dokolenskim kri-

Pri revmatskih, protinskih bolečinah

pri živčnem obolenju, bolečinah v križu, neuralgijah in vsakovrstnem trganju po udih, počutkih utrujenosti, ki izvirajo iz prehlajenja, pri rekonvalescenci po težki bolezni nudi vribavanje bolečih udov, v trdovratnih slučajih močna, dalje trajajoča masaža s pristnim

DIANA

FRANCOSKIM ŽGANJEM

naglo polajšanje muk: bolečine se naglo omilijo in slednjič popolnoma preženo, pospeši se kroženje krvi, koža se pri- silni k zdravemu delovanju in celotni splošni počutek se poživl.

Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in boljših trgovinah. — Cena: mala steklenica Din 10.—, srednje velika steklenica Din 26.—, velika steklenica Din 52.—.

Pazite na ime »DIANA« in varujte se pred ničvrednimi ponaredbami!

Ako bi se ne dobilo v lekarni ali drogeriji »Diana« franc. žganje, pošljite Din 50.— in prejeli boste z obratno pošto 5 malih steklenic iz glavne zaloge za Jugoslavijo:

JUGOFARMACIJA D. D. — ZAGREB

lom. Mimoidoči so se ustavljali. Gospodična je bila tako žalostna, da sta ji spolzeli po razvnetem obrazu dve resnični solzi. Pa ravno v Selenburgovi ulici in ravno na svilenih nogavicah! — je tarnala, ker ji je bilo zares hudo. Kolesarja pa ni to nič ganilo in je bil celo vesel, da se ni kaj hujšega zgodilo. Neroda kolesarska ne ve, da je to bilo za gospodično najhujše!

○ Splašeni konji. Razburljiv prizor se je odigral v nedeljo na Tržaški cesti. Redovu Aliju Alitoviču se je spasil v manjši voz vprežen konj in se pognal v dir. Vojaku se je pretrgala vajet, vojak sam pa je padel pod voz, ki ga je nekaj korakov vlekel za seboj. Konj z vozom se je nato zaletel v mitniški drog. Vojaku se k sreči ni pripetilo nič hudega, pač pa je bil voz znatno pokvarjen.

Furmoto all-metal

specijalno angleško ČISTILO za ZLAHTNE KOVINASTE PREDMETE, brez kislin in strupov daje krasen sij in preprečuje oksidiranje. Glavno zastopstvo: M. GREGOVIČ & Co., LJUBLJANA, Cankarjevo nabrežje 1/I.

Maribor

□ Znamenito knjigo o jetiki je spisal tukajšnji docent in primarij dr. Matko. Za omenjeno knjigo, ki bo ena najaktualnejših in najtemeljitejših na svetovnem medicinskem književnega trgu, se že sedaj vrši iz vseh delov naše države zelo živo povpraševanje.

□ Francoski dan, posvečen francoskem poplavljenecem, se je obhajal tudi v Mariboru na pomembnem način. Popoldne so se na posameznih šolskih zavodih vršila prigodna predavanja; zvečer pa je bil v Narodnem gledališču francoski večer z govorom ter raznimi glasbenimi in recitacijskimi točkami. Večera so se udeležili predstavniki državnih oblastev, številni prijatelji francoskega jezika in kulture ter odlična publika, ki se je nastopajočim od- dolžila s toplim priznanjem.

□ Na delovnem trgu. Zaposlitev dobe preko tukajšnje Borze dela: 1 ekonom-sadjar, 10 viničarjev in majarjev, 2 opekarska mojstra, 1 cementni delavec, 2 železolarja, 1 vrvar, 1 žagar, 1 sedlar, 9 čevljarjev, 2 prerezovalca, 3 krojači, 3 zidarji, 2 slikarja, 4 slaščičarji, več učencev (vrtinarske, kleparske, kovarske, sodarske, mizarske, čevljarke, krojaške, pekovske in slikarske obrti), 16 kuharic, 17 služkinj, 4 postrežnice, 5 sobaric, 2 varuški, 1 vzgojiteljica, 1 plačilna natakarka, 1 poslužnica, 2 gostinčarski kuharici, 1 hotelska kuharica, 1 hotelska sobarica, 1 šivilja za perilo, 1 perica, 4 mlade delavke, 4 delavke za fasoniranje ovrtnikov, 1 gospodinja, 6 služkinj ter 2 šiviljski vajeniki.

□ Z regulacijo Glavnega trga ne bo nič. Na zadnji seji upravnega odbora se je z ozirom na pomanjkanje potrebnih denarnih sredstev za izvršitev regulacije Glavnega trga sklenilo, da se ne razpiše natečaj, kakor se je sklenilo pri sobotni anketi, ko je bila sklicana seja ravno radi vprašanja regulacije Glavnega trga.

□ Jurjevanje v Mariboru. Ta lepi, staroslovenski običaj proizvajata v nedeljo po Veliki noči tukajšnja deska in dekliška meščanska šola. Istočasno se bo tudi pela prva slovenska opera »Ticnik« v proslavo stoletnice našega priljubljenega skladatelja dr. B. Ilica. Izredno ljubka in melodiozna skladba je bila na mariborskem odru pred 18. leti in je takrat žela splošno priznanje. Prireditelj se vrši v prid revnih učencev v Mariboru.

□ V tujino... Te dni je šlo preko tukajšnje Borze dela v Nemčijo 438 sezonskih delavcev; v pretežni večini so iz Slov. Krajin.

□ Duhovniška tretjeredna skupščina je danes ob pol 16 v franciskanskem samostanu.

□ Iz gledališča. Premijera najboljših Parmove opere »Caričine Amačere« v režiji g. Rasbergerja bo na prvi velikonočni praznik. — Nadalje se študira izvorna drama mariborskega pisatelja in odvetnika dr. M. Snuderla »Pravljica o rajski ptici« v režiji g. Skrbinskega.

□ Samaritanski tečaj prireja točasno agilni krajevni odbor pobeškega Rdečega križa. Tečaj bo trajal do 27. t. m. Predava trikrat tedensko zdravnik strokovnjak dr. Sekula iz Maribora. Snov predavanj je: ustroj človeškega telesa in njegovih delov, anatomija in fiziologija, prva pomoč, tuber-

Milijoni ljudij

po vsem svetu nosijo leto za letom dobro PALMA-podpetnike.

Ljudje današnjih dni ne hodijo več na usnjenih podpetnikih. Preudarni in napredni hodijo po elastičnih, dobrodejnih PALMA-podpetnikih.

PALMA so za vsakega pešca dobroti, trajajo dalje kot najboljše usnje in so danes počasi tako, da si jih lahko kupi vsakdo, revan ali bogat.

Kar smatrajo milijoni ljudi po vsem svetu za dobro in praktično, to poizkusite tudi vi. Še danes naj Vam Vaš čevljar nabije dobre PALMA-podpetnike. Iz preudarnosti in varčnosti! Za svet boste hvaležni.

PALMA

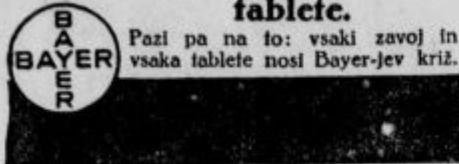
Misli na to,

da se pri vihanju in dežju
najlažje prehladiš
Ravnaj se po tem
in varuj se prehlad. Tvoje
geslo naj bo:

pravočasno vzeti

Aspirin-

tablete.

Pazi pa na to: vsaki zavoj in
vsaka tableta nosi Bayer-jev križ.

kuloza, spolne bolezni, zastrupljenja itd. Udeleženci, ki se jih je prijavilo čez 50, sledijo z velikim zanimanjem poljudnim izvajanjem in se vadijo tudi v praksi. Omenjeni humanitarni tečaj je izrednega pomena posebno za ognjegase.

□ **Smrtna kosa.** Umrla sta: Ivan Lah, vpokojeni nadredar, star 61 let, Koroševa ulica 2. Pogreb jutri ob 15. uri iz mrtvašnice na mestnem pokopališču v Pobrežju. — Franc Wüstner, vpokojeni progovni mojster j. žel., star 81 let. Pokojni je oče prof. S. Wüstnerja pri sv. Pavlu v Labodski dolini. Pokojnikov pogreb bo jutri ob 16. uri iz mrtvašnice mestnega pokopališča v Pobrežju.

□ **Iz neugodne beležnice.** S hleva je padel 54-letni viničar Franc Kager iz sv. Jurija ob Pesnici. Pri padcu je zadobil težke poškodbe na križu in tudi notranje poškodbe. Ponesrečenca so prepeljali v tukajšnji bolnico.

□ **Vremenske aprilske muhe.** V drugič je padla večerj v letošnji sezoni toča preko Maribora in okolice. Malo sicer, toda: padla je.

□ **Kri...** Srečali so se na cesti od sv. Martina proti Sp. Dupleku: 19 letni zidarski vajenec in 22 letni posestniški sin Srečko Mulec iz Sp. Dupleka sta se peljala na kolesih proti Sp. Dupleku; nasproti so prihajali posestniški sinovi Ivan, Karl in Josip Berlinger ter Franc Ramuta. Različne so izpovedbe glede dogodka: skozi noč je razlegalo okoli 20 strel. Murscu je krogla ostala v levi roki. Mulecu je šel strel skozi vrat, Ivan Berlinger je oblezel na cesti s 5 bodljaji v prsih ter hrbtu. Vsi trije se lečijo v tukajšnji bolnišnici. — Posestniški sin Anton Bračko pa se je spoprijel v sporu z 31-letnim viničarjem Mihaelom Drozgom iz Dežna ter mu prizadejal globoko rano v vratu. Drozga so pripeljali v tukajšnji bolnišnici.

□ **Specialist za ženske bolezni** in porodništvo dr. Fran Toplak se je vrnil s študijskega potovanja ter ordinira Glavni trg štev. 18 od 10—12 in od 14—16.

Oglejte si bogato zalogo vseh vrst kuhinjske posode, razne stroje za čiščenje jedilnega orodja in še drugo v to stroko spadajoče blago pri trvdki

Stanko Floriančič, Ljubljana

Sv. Petra cesta 35
točna in solidna posrežba!

Celje

Redna seja celjskega mestnega obč. sveta
dne 11. IV. 1930.

(Nadaljevanje.)

Solsko-kulturni odsek: Poročevalec o. s. g. Voglar. Za renoviranje spomenika Matere božje na Glavnem trgu ima občina proračun kiparja g. Mihaela Hohnjeca, ki znaša Din 9500.—, ter akad. kiparja Bernekerja, ki znaša Din 10.000.—. Dela se oddajo g. Hohnjecu.

Tujski promet: Neka belgrajska firma se interesira za postavitev avtomatičnih tehnic. Ker je pripravljena del dobičaki odstopiti v korist solskih kuhinj, se ji postavitev takih tehnic dovolj pred kolodvorom in v mestnem parku. — V spomin na Masarykov 80 letni jubilej se Savinjsko nabrežje preimenuje v Masarykovo nabrežje. — Pri tej priliki je sprožil občinski svet vprašanje imenovanja ulic, ki sploh nimajo imena ali pa so imena neumestna. Ta stvar se bo uredila po predlogih odseka v eni prihodnjih sej.

Obrne zadeve: Poročevalec g. Dobovičnik: Kovačič Martin iz Podređe prosi za avtobusno koncesijo za progo Kozje—Celje. Občinski svet je izrazil mnenje, da ni krajevne potrebe. — Pereče je vprašanje tarife avto-izvožkov. V načelu se odobrava uvedba taksametrov. Glede tarif samih pa bo še sklepal odsek, ki bo k posvetovanju pritegnil tudi strokovnjake. — Za točilnice za stojče goste so zaprosili trgovce Plave, Vinarska zadruga in neki Jajac. Za vse tri slučaje je občinski svet izrazil mnenje, da ni krajevne potrebe.

Tržne zadeve: Poročevalec g. Ravnikar: Z ozirom na svoječasni sklep, da se v mestni uti Na okolihi ne smejo umivati mesarske potrebnosti, so se prizadeti pritožili in je njih razloge upoštevali. Poslej bodo smeli zopet v uti umivati. Prag v uto se bo popravil, da bodo mogli vozički lažje v uto. Pregledale se bodo tudi greznice z ozirom na higiensko plat njih stanja. Tržno nadzorstvo dobi naročilo, da stvar ostreje nadzira.

□ **Tudi druga predstava mirakla »Trosila bom rože...«** v nedeljo 13. t. m. je privabila v celjski Narodni dom klub naravnost bajno lepemu pomladanskemu popoldnevju primerno število občinstva, čeprav bi ga igra sama in zares idealni trud igravcev zaslužila več. Uvodoma je gimn. prof. g. Peter Kovačič lepo predaval o svetnici Mali Te-reziji Deteta Jezusa, med odmorom pa intimo sviral salonski orkester pod vodstvom g. Z. Lenardona. Igravo se se potrudili kot vedno.

□ **V celjski bolnišnici sta umrla:** 13. aprila 67 letni Franjo Krameršič iz Gaberja, strojnik pri podjetju g. Iva Catra; dne 14. aprila pa Amalija Lang, 55 letna vdova po mestnem blagajniku v Celju. N. p. v m.

DARMOL
čokolada za odpiranje

□ **Uradni dan okr. gremija Irgovcev v Celju** za člane trgovce v rogaskem sodnem okraju se vrši v torek, dne 15. t. m. od 9—12 predpoldne v Rogatu v posebni sobi hotela pri g. Spornu.

□ **Karambol lovornega avtomobila z vozom.** Posestnik Avgust Zagar z Ložnice je prošlo soboto peljal z dvoprežnim vozom skozi Tremerje proti Celju voz, naložen z brezalkoholnimi pijačami. Pri Tremerjih privozi za njim z veliko brzino tovorni avto 2-862, prekuene najprej cestarjevo samokolnico ob cesti, nato pa zadene v voz g. Zagarja tako, da so zleteli zaboji s pijačo v občestni jarek. V nadaljnjem je avto zadel ob enega konja, se zamotal v jermenje, konja naravnost dvignil in pri tem poškodoval konja in raztrgal še konjsko opremo. Lastnik konj je zahteval od šoferja, da se legitimira, a spremljevalec avtomobila, na katerem se je nahajala mrtvaška krsta in venči, je ukazal peljati na njegovo odgovornost naprej. Sedaj bo stvar seveda radi poškodb na vozu, pijači in konju preiskavala sodnja.

Plui

Iz javne seje mestnega sveta. Župan g. Brenčič odpravlja sejo in omenja zahvalno pismo čehoslovanskega konzula g. dr. Resla za prisrčen sprejem na kolodvoru ob priliki prireditve Masarykove proslave. Poroča tudi o intervenciji glede vojaške kasarne v Belgradu in o kompetenci mestnega štatuta.

V imenu upravnega odseka je poročal svetnik g. Fras. Na njegov predlog je mestni svet za preteklo leto opustil trošarino na vinski mošt, za letošnje leto pa je določil 25 Din na hektoliter. Naprava načrtov za uporabo cerkvenega trakta v dominikanski vojašnici, je oddana arhitektu Vurniku. Tvrdisenar se podaljša zakup skladišča na sejmšču do 1. oktobra t. l. Istotako se dovoli stojnica na Slov. trgu bivšemu mesarju J. Golobu. Proti projektu o nameravani ukinitvi pespoti proti Smuhliam je občinski svet radikalno protestiral in sklenil odposlati proti temu načrtu resolucijo. Prošnjo najemnikov na sejmšču za dodelitev vrta je upravni odsek predlagal zavrniti, vendar pa je občinski svet na predlog podžupana g. Pirihja sklenil prošnjo spet vrniti odseku v proučitev.

Za pravni odsek je podal referat svetnik g. Stiplošek. Na predlog tega odseka so bili sprejeti v domovinsko zvezo: Ernst Pukšič, hlapec, Karl Jeglič, trgovec, s soprogo in otroci in Jakob Pernek, delavec, istotako s soprogo in otroci. Na mesto odstopivšega g. župana, je bil izvoljen v okrajni cestni odbor odvetnik g. dr. Alojzij Visenjak. Ob zaključku seje je še svetnik g. Kerše poročal o sklepih uboženega sveta.

Smrtna kosa. V moški dobi šele 55 let, je pretekli teden umrl g. Jožef Petek, tesarski mojster v Podvincih pri Ptuiju. Pokojni je bolehal že dalje časa na neozdravljivi sušici, vsled katere je moral biti v postelji nepretrgoma leto dni in je bolečine potrpežljivo prenašal. Previden s sv. zakramenti, se je Bogu vdan preselil v večnost. Na pogreb je prihitelo mnogo občinstva in je bilo opaziti vse tesarske-tovariše iz vse bližnje okolice. — Pokojni g. Petek zapušta vdovo in 4 nedolčne otročice. — Najprejme plačilo, družini pa izrekamo naše sožalje!

Jesenice

Z zadovoljstvom so Jeseničani vzeli na znanje »Slovenčev« nedeljsko vest iz Belgrada, da se kronjskogorsko sodišče preseli na Jesenice. Saj pa tudi leže Jesenice v centru med Kranjsko goro, Bohinjem in Radovljico. Kdor ima sedaj opravka pri sodišču v Radovljici iz Gorji, Bohinja itd., ta se je itak moral voziti skozi Jesenice ter tako zapraviti dragocen čas ter imel mnogo nepotrebnih stroškov. Delavec, ki je moral v Kranjsko goro — ko ni bilo kredita za poslovne, uradne dneve na Jesenicah — je zamudil cel štih, dostikrat pa je imel tudi sitnosti glede vlakov.

Toda, s samo sodnijo še nismo zadovoljni, hočemo imeti v našem, sicer mladem mestu tudi sedež okrajnega glavarstva. Ko to dobimo, potem bodo Jesenice v resnici pravo središče gornjega dela Gorenjske.

Cvetna nedelja je zbrala v župni cerkvi skoraj vso mladež iz Jesenic in Save. Toliko »baganec« (pri nas ne pravimo butarce) je bilo, da bi jih ne bilo mogoče prešteti. Ob lepem vremenu se je vila cela procesija malčkov skozi Jesenice, ponosno noseč blagoslovljeni les na svoje domove.

Toda baš takrat je pridrvel brezobziren motoklist ter vozil gotovo z 80 kilometrsko brziho med preplašenimi otroci. Ako se bo to tako naprej ponavljalo, bo treba vsekakor samopomoči ter brezobzirne vozače brez pardona nazariniti oblastem, kajti blagohotni opomini ne izdajo nič.

V župni cerkvi so vse dni vel. tedna ob pol 8 zvečer postni govori.

Nagla smrt. V četrtek je prišel g. Joža Marčan po dolgem času v posete k svoji hčeri gospej Pavli Javorskijevi, trgovki in hišni posestnici na Savi. Veselo je vzkliznil, kako je srečen, ker jo končno zopet vidi. V soboto zjutraj pa ga je posilil kašelj in po malo trenutkih je izdihnil. Rojen je bil v Ochočnicah na Čehoslovskem ter bil star 68 let. Gotovo ni nikdar mislil, da bo nekoč počival na jeseniškem pokopališču, kamor so ga v ponedeljek prenesli. Spoštovani rodbini Javorski naše sožalje!

Pri nakupu klobukov

oglejte si bogato zalogo specialno trgovino

A. BOGATAJ prej POK

LUJBLJANA, Stari trg štev. 14

Trbovlje

Zahvala. Iskrena zahvala vsem, ki so po svojih najboljših močeh pripomogli, da se je radio-oddaja na prireditvi iz Trbovelj tako lepo izvršila ter smo svetu predstavili gospodarsko in duševno lice Trbovelj. — I. Z.

Naval na radio-aparate je bil v Trbovljah v nedeljo, ko je Radio-Ljubljana oddajala koncertne točke iz Trbovelj. Pri vsakem aparatu je bilo zbranih polno ljudi, pod okni, na cesti in dvoriščih so se pa zbirale celo gručice. Danes gre po okolici občudovanje, da zamorejo kaj takega napraviti v Društvenem domu. Z oddajo koncerta so bili vsi zelo zadovoljni. Tudi Radio-Ljubljana bo imela svoj dobiček, ker si je napravila s tem dobro reklamo.

O čisti Trbovelji—Savinjska dolina smo iz zanesljivega vira izvedeli sledeče: Cesta se bo res gradila in se pripravljala dela že vrše. Glede delavskih plač pa ni bilo nikjer govorenje, da bodo po 2.50 Din na uro, kvečjemu si je to kdo v Trbovljah izmislil, da bi ljudi plašil in s tem stvari škodoval. Res pa je, da je vodstvo informiralo ljudi na vprašanja, da bodo plače znašale najmanj 3.50 dinarjev oziroma še več na uro. Iz tega sledi, da bodo plače lahko znašale tudi 4 Din in več, samo da bi se omilila strašna beda, ki vlada med delavci. V toliko popravljamo nedeljsko vest o tej cesti.

Jugoslovanska razstava v Londonu

Glavno delo obešanja in razstavljanja posilanih predmetov so opravili funkcionarji Tate-Galerije in Jugoslovanskega društva, že pred prihodom jugoslov. delegatov. Ker je prišlo iz Jugoslavije mnogo več umetnin nego je bilo domeni, in ker se je ta zbirka še pomnožila s slikami in kipi iz Barcelone, Pariza in Amerike, je bilo delo londonske »komisije za obešanje« dovolj težavno; zato ni mogoče preceniti truda gg. Aitkena, ravnatelja Tate-Galerije, njegovega pomočnika Ede-a, in častnega blagajnika Jugosl. društva Bryce-a, ki so imeli 14 dni neprestano polne roke dela, da so spravili vse umetnine v sedem dvoran (prvotno so bile določene samo štiri) in na njih hodnike. Medtem je duša Jugosl. društva in njega častni tajnik Seton-Watson s pomočjo jugosl. delegatov postavil dovolj obširen uvod katalogu, ki daje angleškemu občinstvu najpotrebnejše informacije o razvoju likovne umetnosti v Jugoslaviji.

Otvoritev razstave, ki se je vršila brez vsakih formalnosti — le-te so bile prihranjene za slavnostno večerjo istega dne — se je udeležilo 700—800 ljudi, takoj naslednji dan je bilo v njej kakih 300 obiskovavcev, kar je brez dvoma smatrati za uspeh, kakor je treba tudi po-

vdariti, da je sodba obiskovavcev bila mnogo ugodnejša, nego je bilo pričakovati in nego b. se dalo sklepati iz prvih, včasih zelo čudaških sodb kritikov v časopisih. Prvi dan razstave se je prodal Dolinarjev kip »Pričakovanje«, prvi kup na razstavi, in upati je, če je mogoče sklepati po začetnem povpraševanju, ki se nanaša zlasti na skulpturo, da bo še marsikatero jugoslovansko delo ostalo v Britaniji.

Razvrstitev del v galeriji je zelo dobra, a ima dve pomankljivosti, ki jih je povzročil poslani material. Slike visijo zelo na gosto, ker jih je — brez potrebe — prišlo več, kot je bilo treba; druga napaka je, da se je uvrstilo nekaj del starejše umetnosti (izpred konca 19. stol.), ki v množici sodobnih slik tvorijo tuje in že po dobi neenotno telo. O tem je seveda sedaj prepozno govoriti, pomota se je zgodila že doma.

Razstava se zaključuje dne 31. maja in pojde nato še po drugih mestih Anglije, Škotske in najbrž tudi Irske. Pred odhodom v druga mesta se bodo brezpogojno vrnila domov tista dela, ki so last javnih zbirk; iz ostalega materiala pa bodo funkcionarji Tate-galerije in Jugoslovanskega društva za turnejo izbrali tiste umetnine, ki se jim bodo zdele za namene te potujoče razstave najprikladnejše.

Koncert Glasbene Matice

V petek 11. t. m. je bil v Unionu koncert Glasbene Matice. Nastopila sta mešani zbor Matice in pa zelo pomnoženi operni orkester pod vodstvom ravnatelja Poliča. Sodelovala sta operna pevca Majdičeva in Grba.

Na sporedu sta bili Josipa Stolerja Slavenskega »Balkanofonija« za veliki orkester v sedmih stavkih in pa Vycpalkova kantata »O poslednjih rečeh človeka«. Ta zelo moderni program je ugodno presenetil in privabil zelo številno poslušalstvo. Pred koncertom je skladatelj S. Ostere govoril o programu.

Balkanofonija je niz tehle stavkov: Srbski ples, Albanski ples, Ples turških dervišev, Grška pesem, Rumunski ples, Moja pesem in Bolgarski ples. Izvajala se je že v raznih mestih Evrope in tudi v Ameriki. Delo se naslanja na folklor in spretno izrablja eksotični kolorit ljudske glasbe raznih balkanskih plemen. Glasba spada stilno v okvir »čiste glasbe«, odlikuje jo sijajna invencija in neka barbarska zamahovitost in drzovitost, samoniklost koncerta, ki je Stolerjeva odlika, poleg tega ritmična iznajdljivost. Verujem, da mora takšna pestrost napraviti močan vtis, posebno še, če jo je zamislila močna glasbena potenca, vendar folklor pa čista glasba nimata več kdovekakšne bodočnosti danes, ko hočemo od glasbe kakor od vse umetnosti zopet nazaj stari »kaj«.

Vycpalkova kantata po letnici nastanka ravnotako kakor tudi Balkanofonija ni najnovejša skladba, po stilu pa jo moremo uvrstiti prav v vrsto skladb, ki dihaajo duh današnjih dni. Avtor je izbral refleksiven tekst brez čustvene in slikajoče navlake in ga oble-

kel v večinoma izrazito linearno obleko, stremeč po idejnem »izrazu«. Glavno vlogo ima zbor, nosilec ekspresije, orkester ima malo samostojne govornice. Razen v par intermedijih, ki še hočejo buditi rahla občutja, je orkester »spremljač« v podrejenem smislu in se zelo čisto poslužuje tudi melodičnega materiala, ki ga prinaša zbor. Pri tem gre tudi za tematično pletivo, ki je izrazito simbolnega pomena.

Obe deli smo prvič čuli in moramo biti izvajalcem zanje hvaležni. Če bi vsaj pet takih koncertov imeli na leto, takšnih, ki bi nas podkrepljivali glasbeno v današnjem svetovnem naziranju in v današnjem estetskem in kulturnem duhu, pa bi ne bili naši ljudje s svojim glasbenim okusom tako zaostali. Ravno v glasbi moramo Slovenci iztisniti iz sebe več kakor je mogoče, ker na drugih poljih težko, da bi mogli kaj prida pomeniti. Glasba ni luksuz ali zabava glasbenikom — otrešimo se te prastare vraže! Glasba mora biti faktor, kulturni motor med drugimi kulturnimi motorji, ki grade sodobno kulturno stavbo, pridonajajo k sodobni kulturni vsebini in zadoščajo sodobne kulturne potrebe. Naj bo poleg tega tudi starejša glasba še na svetu, toda ne samo ta, zakaj nihče izmed nas ne čuti danes več tako kakor so čutili naši stari očetje...

Izvedba je bila sicer z ljubeznijo pripravljena, skrbno zbran velik izvajalni aparat. Pevski zbor je glasovno na višini, orkester bi bil pa moral v kantati znatno stopiti v ozadje, tako pa je čisto udušil pevsko besedo, ki je k umevanju glasbe tu absolutno potrebna, da jo razumemo, zakaj vsa ta glasba ima svoj smisel le kot izraz tekstovega duhovnega in idejnega pomena. V.

Nedeljski sport

Redko se posreči pridobiti našim klubom za gostovanje tako renomirana moštva, kakor je Hajduk, ki je igral v soboto in nedeljo. Predvsem bi tu omenili dober aranžma obeh iger. Sobotno tekmo so prireditelji odstopili agilnim šiskarjem Hermesu. In ravno Hermezani so menda največ pridobili na znanju pri tej tekmi. V drugi polovici igre so šiskarji pokazali iste tehnične domisele, ki so jih v prvi polovici opazili pri Hajdukovih igralcih. In v tem je viden uspeh tega aranžmaja. Le, če bodo imeli klubi večkrat priliko igrati s težjimi nasprotniki, se bo kvaliteta našega nogometa dvignila. Nedeljska igra med Hajdukom in Ilirijo, ki je kon-

čala s pičlo-srečno zmago Hajduka s 1 : 0, je bila ena najlepših tekem v zadnji na dobrih prireditvah revni dobi. Obe moštvi sta bili na višini. Domače moštvo res ne dosega goste v pogledu tehnične in taktične igre, nadomestili so pa vse to z marljivo igro. Stala sta si nasproti radi tega dva enakovredna nasprotnika. Ponovno se je pa potrdilo, da je Hajduk mojster le na trdih tleh. Nikakor niso mogli razviti svoje običajne polvisoke igre. Prireditelji so pa gotovo dobili dober nauk. Lepo število sportnega občinstva je odšlo z zadovoljstvom z igrišča, kar je najboljši znak, da se razmere v sportu boljajo.

Moštvi Ilirije in Hajduka v trenutku, ko pozdravljajo Hajdukovci ilirijansko moštvo.

Poleg te tekme so se vršile tudi prvenstvene tekme. Od prvorazrednih tekem je nastopilo Primorje proti Jadranu. Rezultat 3 : 1 v korist Primorja jasno kaže, da se znanje Jadrana boljša. Seveda s takim načinom igranja, kakor so ga pokazali Jadranaši proti Primorju, ne bodo uspeli. O sami igri ni kaj povedati, sodnik je pa zopet posegel po skrajnem sredstvu, izključujo igralca, prepozno. Nujno je potrebno, da sodnik prepreči takoj ostro igro in ne še le takrat, ko o igri ni govora, pač pa le o medsebojnem obravnavanju. Ostale tekme so končale z naslednjimi rezultati: Ilirija rez. : Hermes rez. 5 : 2 (2 : 2), Grafika : Reka 5 : 1, Natak : Krakovo 2 : 1.

V Mariboru se je vršila prva semifinálna tekma okrožnih prvakov Celja in Maribora. Zmago je odnesel Maribor s 4 : 1. Maribor je sicer zmago zaslužil, ni pa pokazal ne igre, kakor v prejšnjih tekmah. Imeli so pa v Mariboru tudi prvo rokometno tekmo. Železničarji so podlegli rokometnemu moštvu Graškega Sportkluba s 12 : 1.

Zagrebaška reprezentanca je podlegla drugi garnituri Gradca z 2 : 0. Kombinirano moštvo Hašk-Gradjanski je pa premagal Sašk iz Sarajeva s 3 : 2. Glavna in najvažnejša prireditelj nedelje je bilo srečanje državnih reprezentanc Bolgarske in Jugoslavije. Po lepi igri, ki je navdušila 8000 gledalcev, je zmagala naša reprezentanca s 6 : 1, kar je dosedaj ena najlepših zmag naše reprezentance.

Od drugih sportnih dogodkov sta najvažnejša: zborovanje zvez sodnikov in ustanovno zborovanje Novosadske nogometne podzveze. Kot zastopnik ljubljanske sodniške sekcije je v novi upravi gospod Betetto.

»Smučarski klub Dovje-Mojstrana« priredi spoznavno z JZSS in pod pokroviteljstvom istega na Velikonočni ponedeljek alpsko smučsko tekmo v smuku od Staničeve koč v Krmo. Nadaljnja pojasnila sledi. Smučarji alpinisti pripravite se!

Krasna zmaga londonskega milijenca. Sobotne prvenstvene tekme v angleški prvi ligi so iznenadile v nekaterih nepričakovanih izidih. Tako je predvsem v krasnem poletu zmagal londonski Arsenal z 8 : 1 nad Sheffield United. Omenimo naj tudi, da je vo-deči Sheffield Wednesday v srditem boju z Middlesbrough priboril 2 točki (rezultat samo 1 : 0) in s tem še bolj utrdil krmlilo. Drugoplasirani Derby County, ki se mu je nedavno posrečilo na en teden držati vodstvo in prvenstvo, je dosegel le neodločen rezultat z 2 : 2 napram Leicester. Če bi v soboto Manchester City, ki zavzema tretje mesto, zmagal, bi bil danes on na drugem mestu. Toda ni šlo in Manchester City je celo z 1 : 4 izgubil igro napram Birmingham-u. Klubu porazu pa je Manchester City še za enkrat tretji v prvi ligi.

Zadruga drž. uslužbencev

Uradniško zadrugništvo zadnja leta precej napreduje. Iz zadnjega letnega poročila Zveze nabavljajalnih zadrug državnih uslužbencev posnemamo, da je imela Zveza koncem leta 1977, 80 članic, v letu 1978, je na novo pristopilo 7 zadrug, tako da je štela zveza koncem leta 1978, 87 članic. V letu 1979, pa je pristopilo 32 novih zadrug, poleg tega pa so se stare zadrug podpirale dosti deležev. Izstopilo pa je oz. odpadlo v letu 1979, 5 zadrug, tako da je bilo skupaj koncem leta 1979, 144 zadrug s 633 deleži napram 87 zadrugam s 471 deleži koncem leta 1978.

Ta veliki dvig članstva je pripisovati predvsem dejstvu, da se je osnovala na podlagi zakonodaje Uredbe o nabavljal. zadrugah mnogo uradniških kreditnih zadrug. Tako se je osnovala v Ljubljani ena kreditna zadruga za državne uslužbence. Skupaj je bilo lani v zvezo sprejetih 18 kreditnih zadrug. Letos so se osnovali tudi že 4 kreditne zadrug med njimi Kreditna zadruga železničarjev v Mariboru. Nadalje je bilo lani osnovanih in sprejetih 12 stavbnih zadrug, od teh v Ljubljani in v Mariboru za državne uslužbence, nadalje v Mariboru tudi ena za železničarje. Novi nabavljajalni zadrugi sta bili osnovani samo 2.

Računski zaključek zveze kaže ponoven napredek poslovanja. Glavnica Zveze, ki se sestoji iz deležev članic, iz 10% in 1% odteglajev po čl. 70 zakonodaje uredbe, nadalje iz odteglajev po točki 4 čl. 70, je lani narasla od 62,5 milj. na 75,9 milj. dinarjev, rezervni fond pa istočasno od 156.000 na 169.000 Din. Rezerva za kritje izgub iz prejšnjih let je padla od 2,9 na 1,4 milj. Din. Prebitki pa je dosegel lani 626.000 Din napram 530.000 Din v letu 1978. Med aktivni so nanesli tekoči računi (naložbe, zadrug in dobavitelji) od 52,4 na 55,3 milj. Din, nadalje vrednostni papirji od 1,3 na 2,8, nepremičnine od 7,6 na 15,7 milj. Pri bruto donosu 2,8 (2,3) milj. so znašali stroški 2,2 (1,8) milj. Milin v

Adi je aktiven (donos 595.000, stroški 518.000 Din). Zveza goji tudi revizijski posel, za kar je imela 205.000 Din stroškov (1928 170.000 Din).

Zadruga se razdeli zelo enakomerno na vse pokrajine države. Tako imamo samo v Sloveniji 16 uradniških zadrug, ki so imele koncem leta 1978, 8267 članov. Med temi 16 zadrugami pa se nahaja tudi železničarska zadruga, ki je najmočnejša, saj ima nad polovico vsega članstva: koncem 1978 je imela ta zadruga 4780 članov, pa je še pripomniti, da njeno članstvo rapidno narašča (1925 1357, 1926 1648, 1927 1827, 1928 pa 4718 članov). Tudi računski zaključki kažejo, da je ta zadruga najmočnejša, saj je l. 1978, prodala blaga za 24,7 milj. Din, vse ostale uradniške zadrug pa za 15,5 milijona Din. Poleg železničarske je najmočnejša mariborska zadruga, ki je leta 1978, prodala blaga za 9,3 milj. Din. Skupno so vse zadrug državnih uslužbencev prodale blaga za 41,2 milj. in je njih čist dobiček znašal 3,2 milj. Din. Nekatere zadrug so objavile tudi že svoje računsko zaključke za 1979, iz katerih posnemamo: Zadruga v Krškem, ki je leta 1978, izkazala 17.228 Din čistega dobička, ga izkazuje za 1979 17.789 Din, nadalje zadruga v Murski Soboti za 1979 14.437 Din (1978 317 Din), Mariborska zadruga, ki je gotovo največja med zadrugami državnih uslužbencev (izvzemši seveda železničarske zadrug) v celi državi, je tudi lani napredovala, saj izkazuje 871.307 Din čistega prebitka napram 684.087 Din v letu 1978, torej dvig za 21%. Tudi ljubljanska zadruga je lepo napredovala, izkazuje za leto 1979, povečanje čistega dobička za celih 27%: znašal je 1929 66.149 Din napram 51.823 Din v letu 1978. Veliko nazadovanje pa izkazuje zadruga v Novem mestu. Čisti dobiček je znašal samo 20.115 Din napram 62.986 Din v letu 1978. Kakor pripominja uradniški organ Zveze nabavljajalnih zadrug državnih uslužbencev »Zadrugarstvo«, je nezadostna kontrola dela osebja zadrug zelo drago stala.

Naš opij

Zadnje vesti o centralizaciji izvoza jugoslovanskega opija vzbujajo opravila upanja na izboljšanje kakovosti in tudi količine pridelka. Do sedaj je bila slednja jako različna (letno je varirala med 80 in 180 tisoč kg!), kar seveda je bilo zelo oteževalo pogajanja z mednarodnimi kupci. Pridelovanje opija je namreč v zvezi s položajem na tobaknem trgu. Kmetje se lotijo maha samo takrat, če jim premalo nese tobak. Če se tobak drago prodaja, ne mislijo na mak, katerega pridelovanje zahteva velike izdatke. Dosledaj so nakupili opij neposredno od producentov samo Francozi in v manjši množici Ogrski. A lani se je posrečilo kmečkim zadrugam v Skopju s podporo Zagrebske Prve Hrvatske Stedionice ostreši se nesolidne proizvodnja grških solunskih trgovcev, in se je izposredna slika mahoma izpremenila. Kot največji kupec so nastopile Zedinjene Države, ki so nabavile 22.000 kg v vrednosti nad 18 milj. Din. Njim sledi Nemčija z 8.400 kg v vrednosti 7 milj. Din. Grčija z 5.000 kg v vrednosti 2 milj. Din se je znašla šele na tretjem mestu. Sledj Ogrska 312 kg ali 0,25 milj. Din, Francoska 129 kg ali 0,13 milj. Din in kot najmanjši kupec Avstrija z 10 kg za 76.000 Din. Vendar ni pričakovati popolne ureditve te panoge našega izvoza, predno ne bomo imeli lastne strokovne kemične industrije. Slednja seveda lahko računa na podporo Narodne banke do sedaj primanjkuje denarja, pa tudi strokovnjakov, ki bi izboljšali pa uredili pridobivanje in obdelovanje surovega blaga. Sicer pa ima jugoslavija najboljšje izglede na tem trgu. Pridela najmanj opija med vsemi dobavitelji, a po kakovosti si nima enakega, ker vsebuje do 24% morfija. Razen tega ni primeren naš opij za zdravju škodljivo kajenje (vsled svoje polnovrednosti »ne diši«) dočim se n. pr. lahko kadi perzijski slabši opij, ne da bi poprej moral skozi tovarno. Torej nima naše narodno gospodarstvo na tem polju pomislekov, zaradi katerih je n. pr. lani poslala Zveza Narodov poseben odbor v Perzijo, Indijo pa Kitajsko, torej dežele, za katere je postal opij pravo prokletstvo. Jugoslovanski opij rabijo samo zdravniki in lekarne. Radi tega je velikega pomena izločitev Soluna, kjer se je mešalo jugoslovansko blago z manj vrednim perzijskim pa grškim ter kot »makedonsko« romalo v svet. Solunski mešetarji so kmetom pridelke pokupili še pred žetvijo. Zadrugno gibanje s svojim ceninim kreditom je odpravilo to žalostno stanje in pomeni prvi korak v boljšo bodočnost te panoge našega izvoza.

Zvišanje cen kuriva. Svoje cenjene odjemalce vljudno opozarjamo, da smo radi povišanja mestne uvoznine na 5 Din in povišanja banovinske trošarine za 5 Din skupaj za 10 Din pri toni, primorani, povišati tudi enotne prodajne cene premoga za 10 dinarjev pri toni z dnem, ko stopijo ti poviški v veljavo. Sorazmerno z zvišanjem uvoznine za drva, t. j. po metru za 4 Din se zviša tudi prodajna cena drv. — Seketja trgovcev s kurivom v Ljubljani.

Izpremembe v zadrugnem registru. Vpis: Strojna zadruga na Bukovici, r. z. z. o. z.; Stavbna in gospodarska zadruga »Krojaški dom«, r. z. z. o. z. v Ljubljani; Radio, r. z. z. o. z. v Ljubljani, podružnica Maribor; Strojna zadruga v Placu, r. z. z. o. z.; Viničarska kreditna zadruga v Slamnaku pri Ljutomeru, r. z. z. o. z.; Kmetijska nabavna in prodajna zadruga v Slovenjgradu, r. z. z. o. z.; Gospodarska, r. z. z. o. z. v Sv. Križu pri Moravčah; Živnorojska zadruga v St. Juriju pri Grosupljem, r. z. z. o. z.; Izbrisi: Hranilnica »Slavija«, r. z. z. n. z. v Ljubljani (ni začela poslovati); Ljudska blaginja, splošni hranilni in posojilni zavod, r. z. z. o. z. v Mariboru v l. (končana likv.); in Spar- und Darlehensverein für die Ortsgemeinde Prävali, r. z. z. o. z. v l. likv. (končana likvidacija).

Občni zbori: Novobor, splošna ind. d. d. v Ljubljani 26. aprila ob 11; Salus, d. d. v Ljubljani 29. aprila ob 16; Tovarna verig, d. d. v Lescah v Ljubljani (Kred. banka) 29. aprila ob 11; Produktivna zadruga ljubljanskih mizarjev, r. z. z. o. z. na Glinah 27. aprila ob 9.

Dobave. Ravn. rudnika Breza sprejema do 17. t. m. ponudbe glede dobave jeklenega materiala, do 24. t. m. glede dobave jeklenega materiala, 100 kg karbola v prahu, 5 litrov košenega olja. — Ravn. drž. rudnika Kakanj sprejema od 23. t. m. ponudbe glede dobave 200 komadov rudar. sekti; do 29. t. m. pa ponudbe glede dobave 1500 kg olivnega olja in 500 kg namiznega francoskega olja. — Ravn. drž. rudnika Zahukovec pri Celju sprejema do 24. t. m. ponudbe glede dobave 8000 kg lesnega oglja in 1000 komadov toporišč za jamske krampe. Dne 23. t. m. se bo vršila pri upravi smodnišnice v Kamniku ustmena licitacija glede dobave 1200 m³ lesa, 8000 m platna, 300 kg sukanca in 100.000 kg amonijevega solitra; dne 2. maja pa glede dobave 30.000 kg preje od jute, 100.000 kg amonijevega solitra, 150.000 kg kalijevega solitra in 20.000 kg trinitrotoloula. — Dne 24. t. m. se bo vršila pri proviantnem odseku ekonomskega oddelka vojskega ministrstva v Belgradu ustmena licitacija zlede

dobave 1.000.000 kg ovsa. — Dne 28. t. m. se bo vršila pri Intend. kmde III. arm. obl. v Skopju ustmena licitacija glede dobave 16.000 kg petroleja.

Borza

Dne 14. aprila 1980.

DENAR

Devizni promet je bil znaten, zlasti v devizah Curih (nad 1.1 milj. Din) in Praga. Tudi so tečaj napram preteklem tednu zopet oslabele.

Ljubljana (v oklep. zaklj. teč.). Amsterdam 2271,50, Berlin 1347,75—1350,75 (1349,25), Bruselj 789,48 bl., Budimpešta 988,50 bl., Curih 1.004,40 do 1.097,40 (1.094,90), Dunaj 794,67—797,67 (796,17), London 274,63—275,43 (275,03), Newyork 56,43 bl., Pariz 220,43—222,43 (221,43), Praga 167—167,80 (167,40), Trst 295,33—297,33 (296,33).

Zagreb. Amsterdam 2271,50 bl., Berlin 1347,75 do 1350,75, Bruselj 787,48—791,48, Budimpešta 987 do 990, Curih 1094,40—1097,40, Dunaj 794,67 do 797,67, London 274,63—275,43, Madrid 705 bl., New York 56,33—56,53, Pariz 220,43—222,43, Praga 167 do 167,80, Trst 295,27—297,27.

Skupni promet brez konverzije 3 milj. Din. Belgrad. Berlin 1347,75—1350,75, Bruselj 787,98 do 790,98, Budimpešta 988,70—990, Curih 1094,40 do 1097,40, Dunaj 794,67—797,67, London 274,63 do 275,43, Newyork 56,33—56,53, Pariz 220,43—222,43, Praga 167—167,80, Milan 295,33—297,33.

Curih. Belgrad. 9.127,5, Amsterdam 207,25, Berlin 128,10, Bruselj 72,05, Budimpešta 90,20, Bukarest 3,07, Carigrad 2,45, Dunaj 72,875, London 25,0975, Madrid 64,355, Newyork 51,95, Pariz 20,21, Praga 15,28, Sofija 3,74, Trst 27,045, Varšava 57,85, Kopenhagen 138,15, Stockholm 138,70, Oslo 138,15, Helsingfors 13.

VREDNOSTNI PAPIRI

Tržišče drž. papirjev beleži čvrstje tečaje za 7% inv. pos. in voj. škodo. Bančni papirji so ostali čvrsti. Industrijski papirji so ostali v glavnem neizpremenjeni. Trboveljska se je trgovala po čvrstješih tečajih tudi za ultimo maja.

Ljubljana. 8% Bler. pos. 98 bl., 7% Bler. pos. 87 bl., Celjska pos. 160 den., Ljublj. kred. 120 den., Prastidiona 900 den., Kred. zavod 180 den., Strojne 75 den., Večve 132 den., Stavbna 50 den., Sešir 105 den., Ruše 260—270.

Zagreb. Drž. pap.: 7% inv. pos. 87—87,75, agrari 54—54,50, vojna škoda ar. 416—416,50 (415, 416, 416,50), kassa detto (416, 416,50), 4. 416—417, 6. 416—417,50, 12. 423—423,50 (423,50), 8% Bler. pos. 97,50—98,50, 7% Bler. pos. 86,25—86,50, 7% pos. Drž. hip. banke 86—86,50 (86,25). — Bančne delnice: Ravna gora 72 den., Hrvatska 50,50 den., Katolička 33 den., Poljo 59—59,25 (59), Kreditna 102—103, Union 198—199 (198), Jugo 80—81 (81—80,50—80), Lj. kred. 120 den., Medjunarodna 60 den., Obrtna 36 den., Prastidiona 900—902,50 (900), Etno 169 den., Srbska 165 den., Zemaljska 145—152. — Industrijske delnice: Nar. sum. 20 den., Guttman 170—178, Slaveks 70—75, Slavonija 200 den., Našice 1550 bl., Pivara Sar. 180—185 (180), Drava 270—320, Sečerana Osijek 370—385, Nar. ml. 20 den., Osj. Jev. 170 den., Brod. vag. 110 do 115 (110), Union 150 bl., Isis 25 den., Ragusea 440—450, Oceania 195 den., Jad. plov. 520 den., Trboveljska 482,50—487,50 (485—484), 5. 485—500 (490).

Belgrad. Narodna banka 8760—8900, 7% inv. pos. 86, agrari 54,50—55, vojna škoda 422—419, 4. 422,50—423,75, 5. 426,50, 6. 429—430,50.

Dunaj. Don. sav. jadr. 92, Wiener Bankverein 19,90, Creditanstalt 51, Escompteges. 169, Union 24,50, Aussiger Chemische 208,40, Alpine 39,10, Trboveljska 59,75, Kranjska industr. 38,40, Rima Murany 97,75.

Žito

Na žitniški borzi je nastopilo občutno nazadovanje tečajev in pšenica, ki je še pred nekaj dnevi notirala za maj okoli 116, notira zdaj okoli 110, a tudi v koruzi so notacije — dasi ne tako občutno — vendarle nazadovale. Na našem domačem žitnem tržišču je ostal v splošnem položaj neizpremenjen, ker so ponudniki obmolknili in na drugi strani povpraševanje tudi ni tako veliko, da bi moglo cene poganjati kvišku. Zaenkrat so torej cene neizpremenjene, vendar je položaj zelo negotov.

Ljubljana. Vse samo ponudbe slov. post. plač. 30 dni, dob. prompt. ml. tr. Pšenica bč. 80 kg 2% 260—262,50, 7% 255—257,50, 77 kg 250—252,50, rž 72-78 kg 2% 202,50—205, koruza 450 g 250, suha kval. gar. 147,50—150, IV. 152,50—155, ječmen bač. oz. 66-67 kg 172,50—175,50, 68-64 kg 167,50—170, oves bač. oz. 195—197,50, moka 0g vag. bl. fko Ljubljana plač. po prej. 405—410.

Budimpešta. Tendence mlačna. Promet srednji. — Pšenica maj 20,85—20,52, zaklj. 20,53 do 20,54, junij 20,85—20,91, zaklj. 20,93—20,95, oktober 20—20,13, zaklj. 20,12—20,13; rž maj 11,10 do 11,25, zaklj. 11,28—11,29, okt. 12,56—12,70, 12,68 do 12,70; koruza maj 12—12,08, zaklj. 12,08—12,10, julij 12,10—12,26, zaklj. 12,21—12,22, tranšit maj 11—11,07, zaklj. 11,10—11,12.

Ali je nemščina na naših srednjih šolah potrebna?

Velečeni gospod glavni urednik!

V raznih svojih člankih, ki jih ne morem sedaj navesti, osebno pa na občnih zborih Trgovskega društva »Merkur« za Slovenijo v Ljubljani, sem ponovno poudarjal, da se v naših šolah vse premalo skrbi posvečati učenju jezikov in zlasti nemščine. Tako sem 29. aprila 1929 med drugim dejal: Naglasiti je v tej zvezi z vsem poudarkom, da moramo vso skrbnost posvečati čim temeljitejši izobrazbi mladine. V praktičnem življenju čujemo le prečesto tožbo o nezadostni izobrazbi mladih ljudi. Zdi se mi, da je skrajni čas, da začno naše šole vse večjo pozornost posvečati učenju tujih jezikov. V tem pogledu razmere niso dobre. Pri nas je pri mladini vse premalo resnega znanja nemškega in laškega jezika, celo srbohrvatski jezik je zanemarljiv. Kmalu bo umetnost dobiti za pisar moči vsaj s skromnim znanjem nemščine in laščine. V tem pogledu se vse premalo zavedamo, kakšne opustne grehe dela učna uprava na naši mladini. Mi nismo niti feaki niti ne živimo na otoku blaženih, marveč nam je sojeno, da si s pridnim delom in svojo sposobnostjo ustvarjamo obstanek. Kaj se vse trudi naraščaj v jezikovnem in strokovnem pogledu dandanes na Dunaju! Mal narod se more uveljavljati, more uspevati samo po kvalitetnem delu po kvalitetni sposobnosti. Nas je tako malo, da se bo komaj kdo v veliki tujini učil našega jezika od tistih, ki jih mi iščemo s svojo roko in svojimi izdelki in je toliko talenta v Slovincih za učenje tujih jezikov! Trgovsko društvo »Merkur« praveja vsako leto tudi jezikovne tečaje. V jeseni je odziv dosti dober, na žalost pogrešamo vztrajnosti, čez zimo proti pomladi je število udeležnikov le prepičlo. — Tudi na letošnjem občnem zboru sem se znova pečal s tem perečim vprašanjem. Znanje tujih jezikov in posebno nemščine, ki je v praktičnem pogledu jako potrebna, kar naglo nazaduje. Pri našem pomladku postaja nemščina v resnici tuj jezik. Vse to mi je dalo povod, da sem dejal: »Veliko vlogo igra okolnost, da je izobrazba, ki jo danes nudijo šole, v praktičnem pogledu in zlasti v jezikovnem, nedostopna. Znanje jezikov je pa naravnost žalostno poglavje. Za nemščino in laščino, ki je pri nas osebno prva, v malo večjih podjetjih neogibno potrebna, je od leta do leta slabše, na drugi strani pa tudi znanje francosčine, ki je, kakor lepa, praktično neprijetno manjšega pomena za naše kraje, nikakor ne zadošča. Kdo se bo temu čudil, če je resnica, da celo znanje srbohrvaščine daleč zastaja pri naši mladini za tem, kar se more in sme zahtevati. Na te okolnosti je bilo ponovno že opozorjeno, ali zdi se, da so merodajna mesta popolnoma prezrla vpoštevanje praktičnega življenja, dasi smo že v prvem razredu gimnazije prevajali iz latinskih vadb, da se učimo za življenje in ne za učitelja.«

Nekaj let je tega, kar smo se na povabilo gospoda nadzornika Josipa Westra zbrali na prosvetnem oddelku in razpravljali, ne vem več iz katerega povoda, o vprašanju, kako je s poukom nemščine v naših krajih. Dobro mi je v spominu, da so tedaj tako solniki kakor praktičarji zastopali stališče, da je pri nas v Slove-

niji po dejanskih razmerah in po potrebah praktičnega življenja priporočati zadostno učenje nemškega jezika. Mislim, da se od tedaj prilike niso izboljšale. Narobe, znanje nemščine nazaduje.

Razmere so se pri nas v nacionalni državi docela predrugačile. Pri nas se dandanes more živeti zadovoljno in srečno tudi brez tujih jezikov, ali je veliko število takih, ki si tudi v narodni državi ne morejo urediti življenja po svoje, ampak se morajo prilagoditi zahtevam in razmeram svojega okolja. Kdor išče službe, zaslužka in nameščenja in osebno tisti, ki se hoče vzpeti do boljše službe, mora imeti kaj, kar ponudi tistemu, ki potrebuje dela drugih. Tako prihaja, da se ljudje osebno v malih narodnih učijo jezikov ali po simpatiji ali po nacionalno- in državno-politični orientaciji ali pa po praktični potrebi in pod neusmiljenim vplivom zemljepisne lege. Potisnjeni visoko na sever in zapad je nam Slovincem ne glede na srčne simpatije in na miselnost v praktičnem življenju težko priti preko tega, kar narekajo dejanske prilike in razmere. Tako v osebnem občevarju kakor v dopisovanju je v praktičnem pogledu, pa mislimo pri tem ali na kupčijski promet ali na tujski promet ali na zglede in ogleda, položaj pač tak, da je priporočati učenje nemškega jezika, ki je poleg francosčine in laščine osebno našim gospodarskim krogom in njih sotrudnikom per saldo ipak skoro nepogrešno potreben. Nacionalno-politično so sedaj prilike docela druge. Včasih je bil trd pritisk, ki je rodil odpor. Danes so praktični pogledi, gospodarski interesi. Vprašanje ima tudi veliko socialno stran, ker se nam sicer utegne zgoditi, da bomo kmalu morali uvažati tuje nameščence za obstoječe praktične potrebe in zahteve, ako bi jih po lastnih razpoložnih ljudeh ne mogli pokrivati. Kolikor jezikov znaš, za toliko ljudi veljaš! Starši žrtvujejo za otroke posebno pri nas, ko mi z neznanimi izjemami živimo vsi od dela in le redki od rent, v ta namen, da si otroci po končani šoli morejo kaj zaslužiti in priti do boljše življenja, nego se ga imeli starši. Večina naših zrelih ljudi se uči jezik iz potrebe, ne iz simpatije. Mladino se mora navajati k potrebnemu učenju in disciplini, sicer pa res ne vem, ali ne bi bilo bolje, da naši odločilni malo mislijo na to, da bi se tisti naši državljani in tisti inozemci, ki žive pri nas in niso našega rodu in jezika, naučili našega jezika in mu tako dejansko kazali spoštovanje, kakor pa, da so doslej le tako malo skrbeli za to, da se more naš naraščaj in naš poganjek, ki je v resnici za jezike darovit, že za šolske dobe naučiti tujih jezikov, ki jih za življenje potrebuje. Ura zamujena, ne pride več nobena!

Zagrnjen sem z delom čez glavo, pa sem Vam, velečeni gospod urednik, na hitro napisal nekaj misli. Storil sem to zategadelj, ker mnogo absolventov srednjih šol, četudi niso trgovskega ali obrtnega značaja, v poznejšem življenju po velikem delu prihaja v položaj, da jim znanje nemščine v naših obstoječih razmerah pomaga do umstvenega in gnotnega napredovanja.

Dr. Fran Windischer.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Torek, 15. aprila: 12.30 Reproducirana glasba — 13.00 Casovna napoved, borza, reproducirana glasba. — 13.30 Iz današnjih dnevnikov. — 17.30 Koncert Radio-orkestra. — 18.30 Dr. Riko Fuchs: Vsesokolski zlet v Belgradu. — 19.00 Dr. Stanko Leben: Italijanska. — 19.30 Dr. Preobražensky: Ruščina. — 20.00 Cerkevne arije poje ga. C. Škerlj-Medvedova; Radio-ork. izvaja religiozno glasbo. — 22.00 Casovna napoved in poročila.

Sreda, 16. aprila: 12.30 Reproducirana glasba. — 13.00 Casovna napoved, borza, reproducirana glasba. — 13.30 Iz današnjih dnevnikov. — 17.30 Koncert Radio-orkestra. — 18.30 Otroški kotiček, ga. Grafenauerjeva. — 19.00 Podobe iz slovenske literarne zgodovine, profesor Franc Koblar in Fr. Lipah, član narodnega gledališča. — 19.30 Dr. Stanko Leben: Francosčina. — 20.00 Večer resne glasbe: Koncert Brandt-tria: Fani Brandl (vijolona), Hilde Folger (čelo), Herta Reiso (klavir). — 21.00 Koncert Radio-orkestra. — 22.00 Casovna napoved in poročila.

Drugi programi

Sreda, 16. aprila.

Belgrad: 12.30 Koncert radio-kvarteta. — 18.00 Elvira Zadravec (slepa) igra na citre. — 20.00 Peti sonetni večer. — 21.15 Koncert radio-kvarteta. — Budapest: 12.05 Plošče. — 17.20 Popoldanski koncert. — 19.50 Švedski večer. — Dunaj: 15.30 Popoldanski koncert. — 17.15 Mladinska glasba. — 19.20 Kako nastane film Nato Švedski večer. — Milan: 12.00 Koncert radio-orkestra. — 16.35 Otroci pojo. — 20.30 Vokalni koncert. — Praga: 20.00 XI. simfonični koncert češke filharmonije. — Langenberg: 20.45 Švedski večer, nato vokalni koncert.

Novi Sad. Notacije so ostale neizpremenjene. Promet: pšenica 9, koruza 22, moka 6 vagonov. — Tendence neizpremenjene.

Les

Na ljubljanski borzi je bilo zaključeno: 5 vagonov bukovih cepanic, 2 vag. desk, 1 vag. bukovih neobrobil, plohov in 1 vag. bukovih hlodov. Tendence za les mlačna.

Povpraševanje je za bukovce do 18—20 mm 1.10 m, nad 12 cm; 14—15 mm 1 m, 12 cm, za 10 vagonov remeljnov 56×36, 4 m IV. — Ponuja se: ca. 100 m³ desk 24 mm smreka-jelka 22 cm media, nadalje ca. 80 m³ desk 12 mm od 16 cm media od 22 cm.

Živina

Dunajski goveji sejum. (Poročilo tvrdke Edward Saborsky & Co., Dunaj.) Na svobodni trg je bilo pripeljanih 1818 goved; iz Jugoslavije 205. Razen tega je bilo na kontumacnem trgu 898 goved. Cene: volli najboljši 1.85—2, I. 1.50—1.70, II. 1.80 do 1.40, III. 1.10—1.20, krave I. 1.10—1.35, II. 1 do 1.10, biki 1.20—1.50, klavna živina 0.70—0.90. Tendence je bila mlačna. Cene prejšnjega tedna so se slabo držale.

cert. — Rim: 21.02 Prenos iz opere. — Kalovice: 16.15 Mladinska ura. — 17.45 Koncert. — 20.30 Prenos koncerta iz Varšave. — Toulouse: 18.35 Plesna glasba, nato koncert vojaške godbe. — 19.30 Solisti — spevi. — Stuttgart: 15.00 »Velike noče«, Mladinska ura. — 19.30 »Parsifal«, glasba iz Rich. Wagnerja. — 20.30 »Življenje naše dobe«, sluhoigra. — 21.45 Vokalni koncert. — M. Ostrava: 17.30 Klavirski koncert. — 19.00 Prenos iz Prage.

Ljubljansko gledališče

Drama:

Začetek ob 20 zvečer.

Torek, 15. aprila: I. N. R. I. Izven.
Sreda, 16. aprila: I. N. R. I. Izven.
Četrtek, 17. aprila ob 16. uri: I. N. R. I. Izven.
Sobota, 19. aprila: Zaprt.

Opera:

Začetek ob pol 20 zvečer.

Torek, 15. aprila: Zaprt.
Sreda, 16. aprila: NORMA, premijera. Red B. Četrtek, 17. aprila: Zaprt.
Petek, 18. aprila: Zaprt.
Sobota, 19. aprila: Zaprt.

Mariborsko gledališče

Torek, 15. aprila ob 20. uri: HERMAN CELJSKI. Ab. A. Kuponi.

Iz društvenega življenja

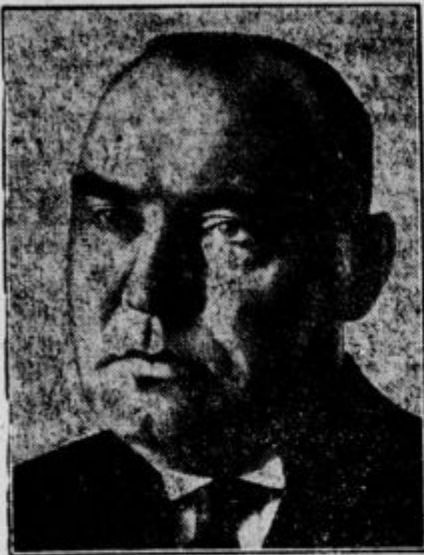
UJMA (Udruženje jugoslovanskih muzikih avtorov) v Zagrebu (Strossmayerjev trg 1, I) vljudno prosi vse gg.skladatelje in avtorje, ki jim je ljubljanska sekcija poslala pravila, pristopnice in pole za popis njihovih del, da jih v lastnem interesu takoj izpolnijo in pošljejo direktno na gorju

B. Shaw o ljubezni in Angležih

Bernard Shaw je eden izmed redkih umetnikov, ki mu starost duševno ne more do živega, ki svojih nazorov ni prav nič omilil in na svoji izvirnosti ni prav nič izgubil. To priča znova njegove izjave iz zadnjega časa. V nekem pogovoru je Shaw dejal

o ljubezni:

Ljubezen je važna samo kot socialni in biološki pojav. To je neosebna strast. Celo najneosebnejša med vsemi strastmi; nobene-

Novi predsednik Latske Albert Kweezis, doslej predsednik apelacijskega sodišča in podpredsednik parlamenta

mu pisatelju niti ne Shakespeare-ju in Balzac-u, se ni posrečilo podati ljubezni tako, da bi bila ob sebi zanimiva. Pretežni del velikih romanov je prekleto dolgočasen. Ob zbirki ljubezenskih romanov iz vseh vekov bi se moral človek od dolgega časa zjokati.

»Toda, mister Shaw« — so ga prekinili — »vsi veliki pesniki smatrajo ljubezen za prvotni vir vesoljstva.«

Shaw je skrivil ustnice. »Nerad navajam reke psihoanalitikov. Vendar pa mislim, da pesniki dejansko boleajo za boleznijo, ki jo je Freud opredelil kot »precejevanje spolnega smotra.«

»Mister Shaw, znan razlagavec je ravno rekel, da vi ne razumete ljubezni, da ste oropali njenega čara najslavnejšo ljubezen v zgodovini človeštva, ko ste ponižali strast med Cezarjem in Kleopatro v burko. Pri vsem tem pa vsebuje vaša gledališka igra »Vladar Amerike« strasten prizor, v katerem skuša žena z vsemi silami obdržati moža.«

»Vsekakor,« je smeje se odgovoril Shaw, »toda to ni ljubezenski prizor. Res je, da si žena prizadeva obdržati pri sebi vladarja, toda niti ni zaljubljena vanj ona niti on vanjo. Lahko se prepričate, da sem v vseh svojih gledaliških igrah motril ljubezen s svojega posebnega stališča. Večji del pesnikov ni v stanju, da bi se osvobodil od spolne nadvlade in od sentimentalnih smeti takomenovanih pesnikov ljubezni.«

Svet v 50 letih.

Sklicujoč se na javno glasovanje v »Daily Mail« o vprašanju: »Kakšen bo svet v 50 letih,« je Shaw dejal: »Vsi politiki so mnenja, da je angleški parlament večna ustanova; a bil je čas, ko angleškega parlamenta ni bilo, in pride čas, ko ga več ne bo. — Trdno sem prepričan, da bo parlament v svoji sedanji obliki izginil, a njegovo mesto bo zavzel svet treh zveznih narodov: angleškega, irskega in škotskega, in to morda preje, nego preteče petdeset let. Tako pride dan, ko bo znan angleški parlament samo iz knjig, kajti parlamentov ne bo več in človeštvo ne bo čutilo nobene potrebe po njih.«

Nato je prešel Shaw na žensko vprašanje in zatrdil, da bodo dosegle ženske vedno večji vpliv na duhovno in kulturno življenje človeštva. Gospodinjstvo bo v bodoče zahtevalo od

ženstva mnogo manj časa nego danes, ker je elektrifikacija kuhinj in drugih gospodinjstskih del že na pohodu. Pa tudi to ni izključeno, da se bo bodoče človeštvo dejansko hranilo s kroglicami, ki bodo vsebovale enako redilno vrednost kakor današnje jedi, tako da bo mogoče nositi zajutrek, kosilo in večerjo v majeni škatlji v žepu s seboj.

Temeljito se bo izpremenil tudi gradbeni način; bodoča snov za zgradbo hiš je steklo. V petdesetih letih bodo steklene hiše pač še luksuz, toda v sto letih bodo postale splošne.

Angleške univerze — poneumnevalnice.

Z vsilo se je Shaw vrgel proti angleški visoki šoli, imenoma proti Oxfordski univerzi, o kateri je rekel, da je »središče za razširjanje nevednosti«. Orford ima zato toliko slušateljev, ker jim nudi možnost, da si pridobijo akademični naslov, ne da bi se jim bilo treba resno učiti. Če bi bil jaz diktator — je zaključil Shaw — bi dvignil nad Anglijo pravi vihar. A predvsem bi izdal odlok, s katerim bi izključil iz državnih uradov vse, ki so studirali na kaki angleški univerzi.

Izabela Katoliška

V Španiji je v teku široko zasnovano gibanje, da bi se začel proces za proglasitev Izabele Katoliške, kastilske kraljice, za blaženo. Njen zakon s Ferdinandom, kraljem aragonskim je imel v drugi polovici 15. stol. za posledico politično edinstvo Španije. Med množico pobožnih žena, ki jih je v Španiji res veliko, zavzema Izabela odlično mesto. Novejša zgodovinska razkritja so vrgla na življenje te slavne žene novo luč in vodeči zgodovinarji trdijo, da je bila vzor katoliške žene. Njeni energiji in delavnosti se je prav za prav zahvaliti, da je bila jugovzhodna Španija, ki je bila stoletja pod jarmom Mavrov, osvobodjena in to je bil končno-

Glavni stan Francozov v Frankfurtu, katerega so zasedli pred desetimi leti v Veliki noči 1920, ker so nemške državne čete vkorakale v Porurje. Takoj prvi dan je prišlo do krvavega spopada, pri katerem je bilo 8 oseb ubitih, 24 pa ranjenih. Čez poldrugi mesec so Francozi zopet zapustili mesto

veljavni propad polumeseca v zapadni Evropi. Predvsem pa živi Izabela v spominu kot zaščitnica Kristofa Kolumba. Njena naklonjenost je omogočila velikemu raziskovalcu, da je mogel izvršiti svoja dolgotrajna potovanja. Pozneje se je navduševala kraljica za spreobrnitev Indijancev in ni štedila z nobenimi žrtvami, da bi omogočila, da se pošljejo k njim misijonarji. Poleg javnega življenja — udeleževala se je namreč vseh državnih poslov in se tudi podpisala na vsako listino poleg podpisa svojega moža — je našla tudi čas za neštivilna dela usmiljenja in ljubezni do bližnjega.

DIŠAVE SLON

Nova doba v Orientu: Prenos trupla v letalu. Zelja monamedancev je, da bi bili po smrti pokopani na svetem kraju. Posebno radi se dajo pokopati v Kerbeli pri Bagdadu. Ker je bila cesta tja zaprta, je neki bogat trgovec iz Sire, čigar hčerka je umrla, dal njeno truplo prepeljati tja z letalom

ežka železničarska nesreča

V bližini Besancona na Francoskem se je pripetila težka železniška nesreča, o kateri poročajo naslednje podrobnosti: Vlak je bil sestavljen iz 12 vagonov. V prvih dveh so se peljali vojaki-rezervisti, ki so končali orožne vaje in so se s tem vlakom vračali domov, v ostalih 10 vagonih pa so bile vojaške potrebščine. Proga med Besanconom in Laisseyem je polna ostrih ovinkov in zahteva previdno vožnjo. Vlakovodja pa je prezrl varnostni znak in je vozil s hitrostjo 70 kilometrov po nevarni progi. Lokomotiva je skočila s tračnic in va-

Morilec deteta

V St. Pöltnu pri Dunaju je obsodilo sodišče na dosmrtno ječo delavca Mih. Dörflerja, ki je na strašen način mučil in končno umoril 3 in pol letnega otroka svoje priljeznice. Dörfler je dete v odsotnosti njegove matere, ki je delala v tovarni, skozi pol leta vsak dan na zverinski način mučil, tako da je bilo že popolnoma pohabljen. Minulo jesen pa ga je nekega dne zagrabil za noge in udarjal z glavico malega deteta po tleh tako dolgo, da dete ni dalo od sebe nobenega znaka življenja več. Udarci so bili tako silni, da se je na detetovi glavi poznal vzorec linoleja, ki je bil na tleh. Priče so dečka opisale kot zelo lepega in dražestnega otročiča, med tem ko so zdravniški izvedenci o morilcu mnenja, da je popolnoma zdrav in preračunljiv. Na razpravi se je ta zver v človeški podobi obnašala tako hladnokrvno, da so se celo sodniki zgrozili. Pravdorek porotnikov je bil soglasen, na kar je sodišče izreklo obsodbo, ki se je glasila na dosmrtno ječo.

Miš v koncertni dvorani

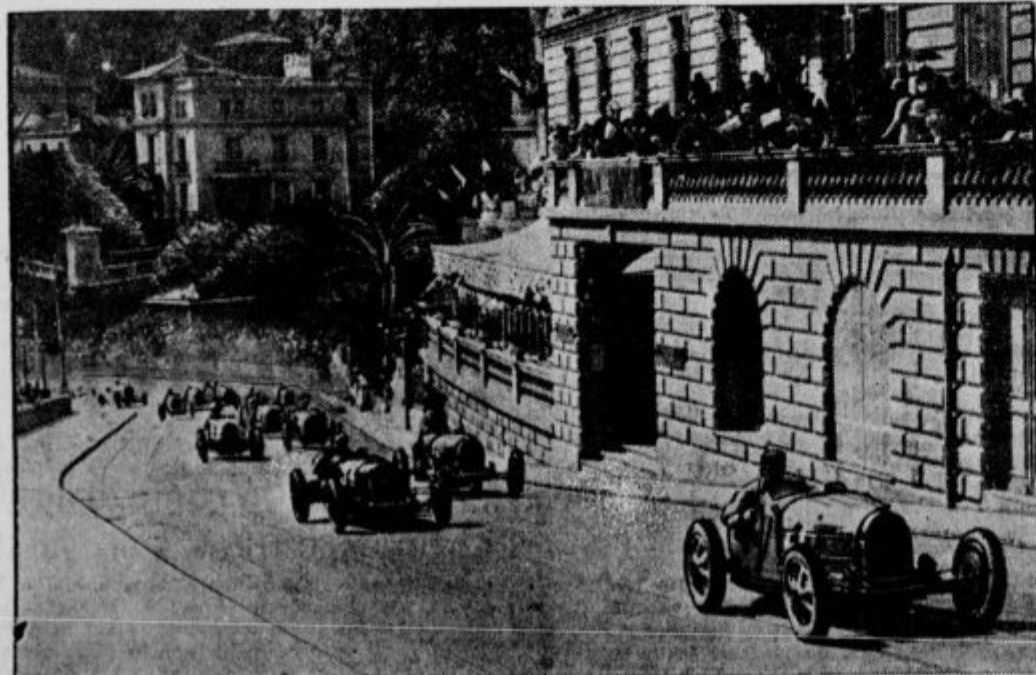
Te dni je fašistična organizacija v Turinu priredila koncert, ki so ga posetili višji člani fašistične stranke in boljše turinško občinstvo. Koncert pa je bil prekinjen in to iz čudnega vzroka. Že med pozdravnim govorom se je v polni dvorani pojavila miš, ki je začela tekati okoli. Povzročila je tako zmešnjavo, da ni bilo več mogoče misliti na mir občinstva, kaj šele na svečano razpoloženje. Ko je bil pozdravni govor končan, je nekaj nervoznih dam zapustilo dvorano. Ko je začela peti soproga fašističnega konzula, se je miš ponovno pojavila in preplašila dame, ki so se sedele v loži. Potem se je miš pojavila zopet na drugem mestu in je tako stalno zvrčala pažnjo občinstva nase. Zmešnjava je bila še večja, ker so prisotni dijaki to priliko izkoristili za neumestne šale, tako da se je moral koncert predčasno končati.

Grob kralja Arpada

Mala občina Solt v županiji Pest je postala središče pažnje zgodovinarjev in arheologov. Tam že precej časa izkopavajo s precejšnjim uspehom. Našli so mnoge kamenite sarkofage, anfore in dragocenosti iz rimskih časov, toda med njimi tudi orožje in starinske napise, ki so iz časa Arpadovcev, prvih madjarskih kraljev. V občini Solt, ki se je v starih časih imenovala »Alba Ecclesia« (Bela cerkev) so često bivali rimski legijonarji, kasneje so prišli Huni, za temi pa Madjari. Arpadov sin Zsolt je zgradil tam trdnjavo in po njegovem imenu je kraj dobil ime Solt. Po neki legendi je sam Arpad, vodja madjarskega naroda, pokopan v Soltu. Radi tega upajo Madjari, da bodo tam našli njegov grob.

Velika kneginja Olga, sestra zadnjega ruskega carja, se je pripeljala s svojima otrokoma v Berlin kjer hosta obiskovala rusko gimnazijo.

Avtomobilska dirka v Monaku za veliko darilo. Štiri ure so bile vse ceste lepega mesta polne ropotanja drvečih avtomobilov, od katerih jih je samo šest prišlo na cilj. Zmagal je Dreyfuss na avtomobilu tipa Bugatti.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglaševanje strogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din.

Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 2 Din. Vsak oglas treba plačati pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovarjamo le, če je priložena znamka. Ček račun Ljubljana 10.349. Tel. 41.23-28

Službe iščejo

Gospodična

zmožna vodstva glavne tobačne zaloge išče mesta, event. gre tudi kot blagajničarka v trgovino. Dopise je poslati na upravo »Slovenca« pod šifro: »Vestna« št. 4357.

Službodobne

Plačilni natakari

zanesljiv in pošten ter kavcije zmožen, se sprejme takoj v večji restavraciji v Mariboru. Ponudbe na upravo »Slovenca« v Mariboru.

Pekovskega vajenca

sprejem takoj z oskrbo. Franc Tepina, pek, Radovljica.

Več dobrih mizarjev

sprejme A. Amann, tovarna pohištva, Tržič.

Mesarski pomočnik

boljši, zmožen voditi večjo podružnico, se sprejme. Lahko tudi oženjen. Stanovanje v hiši. Nekaj kavcije potrebno. - Ponudbe poslati v upravo Slov. pod »Stalna« 4318.

Pomočnike

oziroma poslovođe sprejememo za trgovino mesa in stroke s kavcijo od 10.000 Din dalje. - Ponudbe z navedbo kavcije je poslati na upravo »Slovenca« pod značko »Pošten« št. 4229.

Šiviljo

za krpanje otroških oblek iščem. Ponudbe pod »Šivilja« na upravo »Slov.«

Čudežni Balzam

Vaš Radio Balzam mi je kurja očesa in trdo kožo v 4 dneh popolnoma odpravil, za kar se vam najtopleje zahvaljujem — piše g. Mihael Heimbrink, posestnik, Ponikve, p. Jesenice ob Savi, Dolenjsko. Rešite se tudi: kurjih očes, bradavic, trde kože itd. Lonček 10 Din (predplačilo) ali 18 Din na povzetje, pošlje: R. Cotič, Ljubljana VII, Kamniška ul. 10. a.

Kontoristinja

s perfektnim znanjem slovenskega in nemškega jezika in strojepisja se išče. Osebo se treba predstaviti dopoldne od 10—12 pri Burroughs Adding Machine Company, Ljubljana, Pražakova ulica 3.

Čevljarški vajenec

se sprejme takoj z vso oskrbo v hiši. Prednost imajo sinovi revnih in poštenih staršev. Istotam se sprejme čevljar, pomočnik samo za linejska dela. Alojzij Negro, ročno čevljarstvo, Ljubno, p. Podnart, Slovenija.

Pouk

Šoferska šola

I. oblast konc., Camernik, Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugosavto). — Tel. 2236. Pouk in praktične vožnje.

Domači učitelj

ali učiteljica za učenja ljudske šole, dnevno dve uri, se išče. Ponudbe na oglasni odd. »Slov.« pod »Pouk« - Ljubljana.

Stanovanja

Duhovnik

išče kompl. stanovanje v sredini mesta takoj ali pozneje. Ponudbe s ceno na upravo lista pod šifro »Kompletno stanovanje« št. 4374.

Sobo v Celju

ali okolici iščem pri babici ali vdovi, eventualno grem kot sostanovalec, kjer bi imela za čas poroda tudi oskrbo. Dopis pod »Celje« upravi.

J. Maček

Ljubljana, Aleksandrova c. 12
v oblekah in površnikih najcenejši.

Vnajem

Lokal

za delavnico ali skladišče oddam. Ljubljana, Križevniška 4, čez hodnik II.

Ženitbe

Znanja želi

v svrhu čimprejšeje ženitve lesni trgovec s premožno gospodično ali vdovo 25 do 34 let. Ponudbe s sliko na upravo »Slov.« pod »Značaj«.

Kupimo

Vsakovrstno

zlatu kupuje po najvišjih cenah CERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Glasba

Suhe plohe

jesenove, brstove, brezove, jelšve, bukove in hrastove kupim vsako množino. - Ponudbe na: J. Rojina, Zg. Siska, Kolarstvo 50.

Črn pianino

skoraj nov, ceno naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4304.

Dolg klavir

zaradi selitve ugodno prodam oziroma posodim za 50 Din mesečno. Naslov v upravi »Slov.« št. 4359.

Orgle-harmonije

izdeluje, popravlja — in uglašuje tudi klavirje po nizki ceni. Anton Dornič, izdel. orgel - Radovljica.

Širite »Slovenca«

Čebele

5 kranjčev in 5 A.-Z. družin naprodaj na Skarčni poleg cerkve.

Dve okni

dobro ohranjeni, široki, 285 cm, visoki 340 cm, 2 komada, široka 285 cm in visoka 224 cm, prodaja Franc Erjavec, Wolfova ulica 12, Ljubljana.

Dve spalnici

iz lepega češnjevega lesa prodam. Slog modern, izdelava solidna, cena ugodna, postavim v Ljubljano ali na bližnjo postajo. — Ogleda se pri Josip Štolfa, mizarstvo v Krašnji, p. Lukovica. — Ugodna avto-zveza ob nedeljah z Adamičevim autobusom.

Elektromotorje

transformatorje — razne stroje — elektromaterijal — aparate — popolnoma tovarniško nove iz zaloge bivše firme »Transformator«, prodaja po znatno nižani ceni Vojnovič & Cie. Skladišče Ljubljana — Glince.

Dieselmotor

30 HP, se prodaja po ugodni ceni. Vprašati na upravo »Slovenca« pod »Dieselmotor« št. 4158.

Puhasto perje

kg po 38 dinarjev razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. Potem čisto belo gosje kg po 130 Din in čist beli puh kg po 300 Din — L. Brozović, Zagreb, Ilica št. 82. Kemička čistilnica perja.

Staro pohištvo

naprodaj. — Vrhovčeva ulica 12.

Osební Fiat

z novo pnevmatikom in plačano takso, v dobrem stanju, je v plujskem srezu naprodaj po ugodni ceni. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4355.

Več A.-Z. panjev

s čebelami ali čebele same, s satjem in zalogo, na 6-7 satov in nekaj eksportovcev. Vse preskrbljeno z medom za tri tedne, naprodaj pri Val. Jakelj, Lahovič, pošta Komenda.

Prodamo

Dva moška kolesa

prodam. Ogledata se pri Figovcu v garderobi.

Obrt

Vezenje

nevestnih oprem. zave. pregrinjaj, najcenejše in najfinije Matek & Mikeš, Ljubljana, poleg hotela Štrukelj. — Entlanje ažuiranje, predtiskanje takoj.

Entlanje Din 1-50 m

Strojno-ročno vezenje zastorov, preprog, kuh. garnitur itd. Predtiskarija izdelovanje damskega perila, najceneje M. Sedovnik, Florjanska 6, Ljubljana.

Oves in koruzo

kupite najceneje pri trvdki A. VOLK, LJUBLJANA Realjeva cesta 24. Veletrgovina z žitom.

Hotel Tourist

(prej Sekovanič), Bled — na novo preurejen, priporočam gostom lepe sobe ter restavracijo s prvovrstno pijačo ter izborno kuhinjo. Lep senčnat vrt. Postrežba solidna. Cene zmerne.

TRIKRAJŠKA

Ljubljana, Stari trg št. 30 in Tržaška cesta št. 11

Za Veliko noč: Čajno surovo maslo, kuhano čajno maslo, rozine, orehi ter sploh vsa specerija najugodnejše.

Zastopstvo in zaloga izdelkov dobro znanega mlina F. MAJDIČ. Vir

Za birmo

ure, zlatino in srebrnino nudijo najceneje Ivan Pakiž, Ljubljana, Pred Škofijo 15.

Razno

Naročite takoj

Županstvom

Pločevinaste tablice točno po zakonu o imenih krajev in ulic in o oznamovanju hiš z številkami dobavlja po najnižjih cenah INŽ. GUZELJ Ljubljana VII., Jernejeva 5. Ravnotam velika zaloga Originalnih LUTZ-ovih peči in delavnica za železostrojarstvo. Telef. 3252

Na obroke

lahko kupite, kar potrebujete — skoraj v vseh večjih ljubljanskih trgovinah s posredovanjem Kreditne zadruge detaljnih trgovcev v Ljubljani, Cigaletova ulica 1.

Čas je zlato pa tudi dobra reklama v SLOVENCU

NODLAG

povest irskega dekleta, spisal Sheehan, Ljudske knjižnice 23. zvezek. — Eden naših najbolj naderjenih mladikov, ki se je vglobil v srce slovenskega kmetijskega naroda, nam v tem z vso drhtečo napetostjo prave ljudske povesti napiše roman o sliki krave boje tibolapev z oblastmi, odigravajoče se pod Golico, ki vzgaja naš nazunaj trpkosti in grčasti, naznotraj pa tako mehki rod. Broš. 30, vez. 42 Din.

IZPOD GOLICE

spisal Slavko Savinšek Ljudske knjižnice 29. zvezek. — Eden naših najbolj naderjenih mladikov, ki se je vglobil v srce slovenskega kmetijskega naroda, nam v tem z vso drhtečo napetostjo prave ljudske povesti napiše roman o sliki krave boje tibolapev z oblastmi, odigravajoče se pod Golico, ki vzgaja naš nazunaj trpkosti in grčasti, naznotraj pa tako mehki rod. Broš. 30, vez. 42 Din.

UČBENIK

ČESKEGA JEZIKA profesorja Orožna odgovarja vedno bolj rastoči potrebi. Priučujoči čbenik s lahkoto in temeljitostjo obenem uvaja v popolno znanje češkega jezika. (Cena broš. 40, vez. 50 Din.)

Dobi se v »Jugoslavanski knjigarni« v Ljubljani

Banske, srezke in občinske uprave

za pleskanje železnih konstrukcij, mostov in ograj se blagovolite obrniti na MILOŠ ROZIN IN DRUG — TRBOVLJE

ki uporablja izključno najboljšo, najtrajnejšo, najcenejšo zaščitno barvo proti rji

ANTOXYD

popolnoma jugoslov. izvora

V globoki žalosti naznanjamo pretužno vest, da je naš srčno ljubljeni soprog, oče, stari oče, stric, svak in tast, gospod

Anton Hörtner

železniški uradnik v pokou

dne 14. aprila po kratki in mučepolni bolezni, previden s tolažili svete vere, bogu vdano umrl. — Pogreb nepozabnega pokojnika bo v sredo, dne 16. aprila 1930 ob 5 popoldne iz mrtvašnice Splošne bolnišnice na pokopališču k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 14. aprila 1930.

ZALUJOČI OSTALI

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani

Maurice Constantin Weyer:

Človek se sklanja čez svojo preteklost...

Hitro sem povedal svoje ime in svoj poklic. Bradati orjak me je poslušal s hladno rezerviranoostjo. Moj pas s patronami, pištola in karabinka mu očitno niso zbuljali zaupanja. Naposled se je izrazil, da nima porabe za konje. Ko sem ga naprosil za prenočišče in za dovoljenje, da smem gnati svoje konje v eno njegovih praznih staj, je vprašaje pogledal staro gospo. Ta se je tako namrdnila, da je bil nek popolnoma jasen. To pa nikakor ni ugajalo okusu deklet in niti rdečelasga fanta.

Zivahno in hkrati sta govorili dekletici očetu.

»Pusti jih!«

»To so vendar tuje, ki so prišli od daleč!«

»Saj izgledajo vendar povsem pošteno!«

»Ali naj odredimo gostoljubnost?«

»Zdaj, ob tej uri!...«

Rdečelasce me je vprašal o številu in položaju mojih konj. Nato je dejal odločno orjaku:

»Veste kaj, gospodar! Zakaj naj bi ne imeli mi prvo izbero v okraju? Če tega ne storimo mi, ju sprejme Mac Pherson ali Jonesovi ali celo oni Francoz. Če imata res kaj porabnega med svojimi konji, oddala bosta drugod in mi ostanemo z dolgim nosom!«

Starec si je zamišljeno gladil svetlo brado in gledal, obotavljaje se, svojo ženo, svoji hčeri in svoja sinova. Postavljena dva sta molčala. Žena je godrnjaje odšla v hišo.

»Hm, hm, Archer! Stara gospa nama bo nocoj pokazala zobe!«

»Čprav, gospodar. A pri tej priči vam povem, da ne bi nikdar dopustil, da nosi žena hlače v hiši!«

»Res je. Morda imate prav. Nato se je ozrl proti sinovoma, napravil z roko kretnjo, češ, odpustite mi, in je dejal ponižno: »Archer in dekleta so za to.«

Nemo sta sklonila mladeniča glavo.

Archer se je odpravljal, da gre z menoj. Odklonil sem.

»Bolje je odpreti stajo in se postaviti nato ob stran, da se konji ne splašajo,« sem menil.

Ne da bi počakal na odgovor rdečelasca, sem pognal z ostrogi svojo kobilo in sem komaj še utegnil slišati starca, ki je vpil za menoj:

»Pazite na moje žito! Pazite na moje žito!«

Napoleonu in meni se je posrečilo spraviti konje na varno brez velikega truda. Nato sva obesila najina sedla in vso opravilo na kole in v Archerjevem spremstvu sva vstopila v hišo.

Dekleta sta nama prinesla vode in mila.

II.

Časih mislim, da je bila prav ta postaja odločilna za vse moje poznejše življenje. Zares, kakor da je usoda storila vse, kar je bilo v njeni moči, da me je privedla tja. Če pomislim na vse po vrsti: na nemi obup, ki se me je polastil od one moči, ko smo pri Davidu ob steklenici gina objokovali umirajočo prijeko; na nasvet mrtvovodnega prekupčevalca Jerrya Walkerja v moose-yawškem baru, na potovanje proti severu, ki sem ga imel v mislih za poznejše... vse se je pač zarotilo, da me spelje v ta kraj... Toda — ali bi bil postal poslednji tovariš Paula Duranda, hraniatelj njegove oporoče, če bi me tistega večera ne bilo tako nepremagljivo, tako, ah neodoljivo mikalo gledati za zlatolasim dekletom, ki mu je bilo Hannah O'Molloy ime? Zlatolasa...?

Pustite me, še enkrat mi dovolite, da jo pogledam, kakor sem jo videl tedaj! Zlatolasa... (v laseh rdečkasti odsevi, ki jih je podedovala po kakem rdečelasem predniku),

velika,

sloka,

in cvetoče kože na rokah in vratu, medlo blesteče, deviške kože, ki ji najbolj vroči poljubi solca niso mogli do živga. In vsa smejoča, smejoča, — bisernobeli zobje,

in ozke roke, ki niso izdajale, da molzejo krave nosijo škafe ter sučejo nit in šivanko,

...a najprej še čarobno dejstvo, da je bila ženska — in da sem prihajal jaz iz puščave, z vročo krvjo.

Spominjam se dobro, da mi je ves čas obeda bilo

v sencih in da mi je lice gorelo kakor v vročici, čeprav sem se pošteno trudil poslušati Archerja, ki je pripovedoval zgodbe iz burske vojske. Boril se je, kakor je pomežikujoč zatrjeval, »na pravi strani« — to se pravi, proti Angliji.

Ko je slišal, da sem rojak Villebois-Mareuila, mi je čestital. Nato je nadaljeval svojo povest:

»Sedeli smo na varnem v globokem strelskem jarku ter smo se od smeha držali za trebuhe, kadar so se rezale angleške granate, ne da bi nam prizadevale kaj zalega. Kaj takega moraš pač sam doživeti, da si ustvariš pravo podobo! Ko so naposled Angleži verjeli, da smo vsi že mrtvi, so zatrobili k nasokolu. To vam je bilo veselje! Pravo pravcato streljanje v tarčo!«

Pri tej priliki je moral seveda nekoliko očrtniti prostovoljno kanadsko konjenico, ki jo je zbral lord Strathcona.

»Da bi jih!« je robantil, »Počenega groša niso bili vredni, kakor Angleži. Nekega dne sta dva, ki sta bila na patroli, pribežala k nam. Privedli so ju pred Deweta. Slučajno sem bil tedaj pri njem. Zaslišal ju je — in ker nismo imeli menaže za nepotrebne gobce, ju je poslal nazaj k Frenchu. Naslednjega dne sta se zopet pustila ujeti in tretjega dne zopet. Tedaj si je pa moral stari Dewet odpeti pas, tako ga je tresel smeh. Narekoval mi je angleško pismo na Frencha, v katerem ga je prosil, naj uvede turnus, da mu ne bo treba gledati zmerom istih obrazov. Pregovoril sem ga, da je pustil pripisati še ta stavek: »Na tak način upamo, da bomo mogli do konca vojne spoznati vse angleške vojake.« S pomežikanjem je dal Archer dekletoma razumeti, da velja njegovo norčevanje vsem cowboyem sploh, kajti Strathconova konjenica je bila sestavljena iz samih cowboyev. Pogledal sem Napoleona. Ni se premaknil; z vlnudnim prezirom se je delal, kakor da ni razumel. Njegovo fino indijansko obličje, v katerem so se svetile urne oči, je kazalo zanimanje samo za kompot in potočo, ki mu jo je neprestano ponujala gospa O'Molloyeva, ki je medtem postala ljubezniva in postrežljiva. Trije požirki čaja, nekaj dimov iz pipe — in rdečelasčeva norčija je bila pozabljena.

»Ljudska knjižnica iz založništva Jugoslov. knjigarni v Ljubljani 29. zvezek: Savinšek, IZPOD GOLICE, 30 Din, vez. 42 Din. — 30. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE, 28 Din, vez. 40 Din. — 31. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), Roman (s slikami), 24 Din, vez. 32 Din. — 32. zvezek: Reinmichl, ZAGORSKI ZVONOVI, Roman (s slikami), 24 Din, vez. 32 Din. — 33. zvezek: Bridges, NA POMOC, 30 Din, vez. 42 Din. — 34. zvezek: Reinmichl, CIRKUSKI OTROK, 28 Din, vez. 40 Din.

Slaščičarna Novotny

Gospodstva c. 2. Poleg kavarne „Europa“

priporoča za **Veliko noč** krasna, cenena, okusna in najpraktičnejša darila, kakor piruhe, bonboniere, čokolado vseh vrst, torte, piškote itd.

Točna postrežba!

Vedno sveže blago!

Zahvala

Za številne izraze sočutja ob izgubi našega srčno-ljubljenega soproga, očeta, brata, strica in svaka, gospoda

Ivana Sirka

posestnika in mesarja

se tem potom zahvaljujemo vsem darovalcem vencev in cvetja, vsem, ki so z nami čutili ter pokojnika v tako častnem številu spremili na njegovi poslednji poti.

Ljubljana, dne 14. aprila 1930.

Globoko žalujoči ostali.

Velikonočne šunke

najfinejše praške kakor tudi domače Vam nudi po zelo solidni ceni trdka

I. BUZZOLINI

delikatesna trgovina LJUBLJANA Lingarjeva ulica

Svilene robce

kupite najceneje in najlepše, kakor tudi popelin volno in drugo manufakturno blago le v trgovini

I. Preac

Maribor, glavni st. trg 13

Po prvem nakupu se boste sami prepričali o gornjem!

PROTI ALKOHOLU

AVINALL

AVINALL

izdelek berlinskega lekarnarja Francka, je edino sredstvo, ki pa je zdravju neškodljivo; z njim morete odvaditi pijance, ne da bi sami kaj vedeli za to. Polno zahvalnic ozdravljenih. Cena Din 220.— Razpošilja generalni zastopnik za Jugoslavijo: N. POPOVIĆ - BEOGRAD, Kolarčeva 7

REUMATIKI

preskrbite si še danes 1 steklenico

ALGA

in že jutraj boste vstali

PREROJENI

V lekarnah in drogerijah 1 steklenica ALGE Din 16.—

Opozorjamo na „Mali oglasnik“

našem dne vniku. — Poslužujte se ga ob vsaki priliki!

Dvokolesa

teža od 7 kg naprej

uajlažjega in najmodernejšega tipa najboljših svetovnih tovarn. Otroški vozički od najprostejšega modela. Izdelujejo se tudi po okusu naročnika. Sivalni stroji, motorji pneumatica, posamezni deli. Velika izbira, najnižji cene. Prodaja na obroke. Ceniki franco. „TRIBUNA“ F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, LJUBLJANA, Karlovska c. št. 4.

Gozdna semena

Saša Staré Mengeš

Vojna akademija

Sprejem gojencev v nižjo šolo Vojne akademije

Letos se sprejmeta v nižjo šolo Vojne akademije dve generaciji gojencev, in sicer:

I.

Ena generacija, 300 gojencev, se sprejme po stari uredbi o Vojni akademiji, katere šolanje traja tri leta. Šola začne z delom 1. oktobrom.

Kandidati, ki reflektirajo na sprejem v to šolo, morajo zadostiti sledečim pogojem:

1. Biti morajo državljani kraljevine Jugoslavije.
2. Biti morajo popolnoma zdravi in sposobni za vojaško službo.
3. Biti morajo lepega vedenja.
4. Ne smejo biti mlajši od 16 in ne starejši od 21 let.
5. Imeti morajo kot redni učenci 6. 7 ali 8 razredov državne gimnazije ali realke najmanj z dobrim uspehom ali zrelostni izpit.
6. Priti morajo neposredno iz šole.
7. Imeti morajo privoljenje staršev ali varuha.

Vse ostale podrobnosti o nadaljnjem postopanju glede sprejema gojencev razvidijo prizadeti kandidati iz objavljenega Konkurza št. 1, ki ga je uprava Vojne akademije razposlala komandantom vojnih okrožij, gimnazijskim in realnim ravnateljem, sreskim načelnikom in mestnim občinskim uradom.

II.

Ena generacija, 300 gojencev, se sprejme po novi uredbi o Vojni akademiji, katere šolanje traja 5 let. Šola prične z delom 1. oktobra.

Kandidati, ki reflektirajo na to šolo, morajo zadostiti sledečim pogojem:

1. Biti morajo državljani kraljevine Jugoslavije.
2. Biti morajo popolnoma zdravi in za vojaško službo sposobni.
3. Biti morajo najmanj dobrega vedenja.
4. Ne smejo biti mlajši kot 14 let in ne starejši kot 15 let. Starostna leta se računajo po celem koledarskem letu.
5. Imeti morajo šolsko kvalifikacijo dovršenih štirih razredov državne gimnazije ali realke kot redni učenci in letos položenega nižjega tečajnega izpita. Original šolskega izpicevala o dovršenem četrtem razredu gimnazije ali realke in o položenem nižjem tečajnem izpitu mora biti iz šolskega leta 1929/30. Druga izpicevala se ne bodo upoštevala.
6. Priti morajo neposredno iz šole.
7. Imeti morajo privoljenje staršev ali varuha.

Vse druge podrobnosti o nadaljnjem postopanju glede sprejema gojencev razvidijo zainteresirani kandidati iz objavljenega Konkurza št. 2, ki ga je uprava Vojne akademije razposlala komandantom vojnih okrožij, gimnazijskim in realnim ravnateljem, sreskim poglavarjem in mestnim občinskim uradom.

P. n. LABORATORIJ „ALGA“, Sušak.

Prejela sem Vašo pošiljatev, ki sem jo naročila pred par dnevi, v redu ter Vam morem javiti, da mi vsi, ki sem jim izročila zdravilo „ENERGIN“, železnato kina vino, že po par tednih poročajo, kako dobro jim dene in da so dobili takoj izbornen tek. Uverjeni so že sedaj vsi, da pridobivajo zdravo in močno kri in boljšo odporljivost.

Spoštovanjem Anka Dobila.

P. n. LABORATORIJ „ALGA“, Sušak.

Prosim, da mi iznova pošljete 6 steklenic „ENERGINA“, železnatega kina vina, ker sem se prepričala, da mi doslej zelo dobro služi proti malokrvnosti in za apetit. Počutim se mnogo bolje, mnogo bolj zdrava. „ENERGIN“ železnato kina vino je tudi že prav dobro znano, sedaj ga bom pa tudi še sama vsem priporočala kot zanesljivo dobro zdravilo proti malokrvnosti in bledolčnosti, kakor tudi za one, ki nimajo teka.

Spoštovanjem Ivka Kcs.

P. n. LABORATORIJ „ALGA“, Sušak.

Prosim, da mi pošljete še 12 steklenic „ENERGINA“, železnatega kina vina, nekaj za mene, nekaj za moje rojake, ker smo se pri prvi pošiljki prepričali, da nam zelo dobro učinkuje proti malokrvnosti in za apetit.

Spoštovanjem Peter Dolič.

V KRVI JE ZDRAVJE! Samo močna, čista in zdrava kri more braniti in vzdrževati naše telo. V tej najboljši letni dobi je krepitev krvi potrebna otrokom in odraslim, ki so slabokrvni, bledi, brez teka, slabih živcev, nemirnega spanja itd. Krv so potrebna hranljiva sredstva, ki vsebujejo železo. Eden takih preparatov, ki je poznan vsem zdravnikom, preizkušen od tisočev in tisočev ljudi, preparat, ki se dobiva v vseh lekarnah in drogerijah — je

Energin železno kina vino

„Energin“ je potreben vsakemu dečku in deklici med 12. in 15. letom, ko so v polnem razvoju, ker je to doba, v kateri morajo imeti močno, zdravo in čisto kri. „Energin“ je potreben vsakemu otroku, ki obiskuje šolo.

V lekarnah: 1 velika steklenica za pol litra 40 Din. Po pošti pošilja: Laboratorij „Alga“ — Sušak. 3 velike steklenice „Energin“ 128 Din. 6 velikih steklenic „Energin“ 248 Din in 1 velika zastoj.

Zalostnim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naš dragi oče, stari oče, brat, stric in tast, gospod

Ivan Pipp

železniški poduradnik v pokoju,

danes ob 7 zjutraj, po dolgem trpljenju, v 61. letu starosti, Bogu udano umrl.

Pogreb nepozabnega se bo vršil v sredo, dne 16. aprila 1930 ob 4 popoldne iz mrtvaške veže splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 14. aprila 1930.

Ivan, Lojze, Mica, otroci. Franc Mayr, zet. Justi Pipp roj. Strniša, sinaha. Dušan, Boris, Bojan, vnučki in ostali sorodniki.

Gg. zdravnike interniste in lekarnarje

prosimo, da nam javijo svoj natančni naslov, na katerega bi jim poslali literaturo o novem antituberkuloznem zdravilu »Sotosin«.

Kemijski laboratorij »Sotosin«, Beograd, Bosanska 63. Tel. 21—38.

ANTOXYD

Opustite svinčeni min, ki je strupen, ki je drag. Uporabljajte brez obotavljanja edino ANTOXYD popolnoma jugoslovanskega izvora ki je neškodljiv — ne seseda vzdri proti vsem kislinam krije štirikrat več — stane dvakrat manj kakor min — in je najboljša - najtrajnejša - najuspešnejša - najcenejša zaščitna barva proti rji

RUDARSKA ZDRUŽBA TROJANA Dunajska cesta 1/IV. — LJUBLJANA

Ajdova moka Din 4.— Polenta, zdrob Din 3.— Koruzna činkv. moka Din 2-75

Razpošiljam vsako množino od 25 kg naprej. PAVEL SEDEJ, umetni mlin, Javornik, Gorenjsko.

ZA IZDELAVO AJDOVIH IN KORUŽNIH

Sofra kartoteka

izdelana po najmodernejših in najpraktičnejših principih, nudi vsakovrstnemu podjetju od malega trgovca do najboljše obratov in administracij nepresegljive prednosti pri knjigovodstvu. Zahtevajte brezplačno pojasnila!

SOFFRA - MARIBOR

Seriorni zastopniki se sprejmejo

Poceni in vendar najcnejša je

Severjeva otomana

Z 32 peresi v sedežu in 8 v zglavju, velikost 185x74 najboljši material cena od 750 do 850 Din po izbiri prevleke.

Zahtevajte vzorec!

RUDOLF SEVER — Ljubljana — Maribor trg 2

Franc Novljan

mesar in prekajevalec, Ljubljana, stojnica v šolskem drevoredu (poleg Zmajskega mostu) priporočajo cenjenemu občinstvu svojo

zalogo mesa in vseh mesnih izdelkov kakor tudi

domače šunke!